Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 160 (8900). ● 1986 йил 19 август, сешанба ● Баҳоси 3 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида ўртоқ М. С. Горбачевнинг Узоқ Шарққа сафари якунлари тўғрисидаги ахборотини муҳокама қилди. Сиёсий бюро ана шу якунларни тўла-тўкис маъқуллаб сафар давомида ўртага қўйилган Узоқ Шарқ регионини иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг йирик масалалари, Совет Иттифоқи олға сурган Осиё ва Тинч океани ҳавзасида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашнинг кенгайтирилган концепциясининг аҳамиятини таъкидлади. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Узоқ Шарққа сафари вақтида сўзлаган нутқлари, унинг меҳнаткашлар билан учрашувлари ва суҳбатлари принципиал сиёсий аҳамиятга эга бўлиб, совет жамияти бутун ҳаётини партия XXVII съезди қарорлари асосида қайта қуриш, меҳнаткашларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини янада ошириш учун омил бўлиб хизмат қилади. Қайта қуриш масалаларига эътибор ҳатто озгина бўлсада сусайишига йўл қўйиш мумкин эмаслиги, эскириб қотиб қолган нарсаларни рад этиб, дадиллик билан олға бориш, омманинг ижодий юксалишидан мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш манфаатларини кўзлаб тўлароқ фойдаланиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Сиёсий бюро 2000 йилгача бўлган даврда Узоқ Шарқ иқтисодий райони ишлаб чиқарувчи кучларини комплекс ривожлантиришнинг узоқ

(Давоми 3-бетда).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. ГОРБАЧЕВнинг совет телевидениеси орқали берган

БАЁНОТИ

Салом, азиз ўртоқлар!

Сизлар билан бугунги учрашувда халқаро сиёсатнинг энг муҳим проблемаларидан бири ҳусусида баёнот бермоқчиман.

Бир неча кун муқаддам — 6 августда Совет Иттифоқи ядровий синовларни ўз иҳтиёри билан тўхтатиб қўйиш муддати тугади, Совет Иттифоқи ўзининг шу қарорига йил давомида қатъий амал қилиб келганлиги маълум.

Бу мураккаб, фавқулодда масъулиятли ва айтишим мумкинки, биз учун қийин қарорга келингани нималар билан асосланган эди, бу қарорни нималар тақозо этган эди?

Қисқа қилиб айтганда, бу қарор ядро — космик даврининг реалликлари билан асосланган ва шу реалликлар уни тақозо этган эди.

Хўш, бу реалликлар нималардан иборат? Биз уларга қай назар билан қараймиз?

Биринчидан. Тоғ-тоғ ядро қуроллари ҳамда бошқа қуроллар уюлиб кетди ва, шунга қарамай, қуролланиш пойгаси сусаймаяпти, балки унинг суръати жадаллашиб бормоқда; бу пойганинг космосга чиқиш хавфи пайдо бўлди: АҚШ ва бутун НАТО блоки зудлик билан милитарлаштирилмоқда. Ҳарбий технологияни ривожлантириш суръатлари шу қадар юксакки, бу суръатлар реал хавф-хатарни англаш учун халқларга, давлатлар ва сиёсатчиларга тобора камроқ вақт қолдираётганини, инсониятнинг ядро ўпқонига тойиб кетишини тўхтатиш имкониятини қисқартираётганини таъкидлаш муҳимдир. Сусткашлик қилиб бўлмайди, акс ҳолда қурол-яроғларнинг шу қадар нозик системалари пайдо бўладики, ўшанда бу системалар устидан контрол қилиш тўғрисида келишиб олишнинг умуман имконияти қолмайди.

Аҳвол тобора тоқат қилиб бўлмайдиган даражада тус олмоқда. Ҳозир мавжуд шартномаларни сақлаб қолишнинг ўзи камлик қилади, милитаризмни жиловлаб, воқеаларнинг ривожини яхшироқ йўлга буриб юбора оладиган шаҳдам амалий қадамлар қўйиш зарур. «Даҳшат мувозанати» тийиб туриш омили бўлмай қолмоқда. Умуман даҳшат ақл-идрок маслаҳатчиси эмаслиги ва ўз оқибатлари жиҳатидан олдиндан айтиб бўлмайдиган ҳаракатларга ундаши мумкинлиги сабаблигина бундай деяётганимиз йўқ. У, мана шу даҳшат — қуролланиш пойгасининг бевосита қатнашчисидир: у ишончсизликни ва гумонсирашни кучайтириб, кескинликни авж олдиришнинг ярамас даврасини вужудга келтиради. Бунга кўп мисолларни айтиб бериш мумкин.

Урушни сиёсий мақсадларга эришиш воситаси, деб билишдан иборат эски тасаввурлар ўз умрини яшаб бўлганлиги энди ҳаммага ғоят равшан бўлиб қолди. Умри тугаган мана шу ақидалар ядро даврида коинот ёнғинига олиб бориши мумкин бўлган сиёсатга далда бермоқда.

Иккинчидан. Ядровий синовларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қароримиз социализм ижтимоий тузумининг тинчлик ишига ихлосмандлигига, цивилизациянинг тақдири учун ўз масъулиятини чуқур англашига асосланган эди. Социалистик давлат, ядродор давлат бўлмиш Совет Иттифоқи ер юзи учун тинч келажакни сақлаб қолиш йўлида ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишни ўзининг юксак бурчи, деб ҳисоблайди.

Халқаро ривожланиш боришини кескинликни юмшатиш изларига ўтказишга интилишимиз бизнинг фалсафамизга, социалистик аҳлоқимизга мос бўлиб тушади. Ядро асрида эса ер юзини атом ҳалокатидан сақлаб қолиш — умумбашарий вазифадир, барча халқларнинг ишидир.

Учинчидан. Ҳозирги дунё мураккаб, хилма-хил ва зиддиятлидир. Айни вақтда у объектив жиҳатдан тобора ўзаро боғлиқ ва яхлит бўлиб қолмоқда. Ташқи сиёсат реалистик тарзда ўтказиладиган бўлса, унда XX аср охирларидаги инсоният ҳамжамиятининг бу хусусиятини эътиборга олмасдан бўлмайди. Акс ҳолда нормал халқаро муносабатлар бўлмайди, акс ҳолда бу муносабатлар талвасага, оқибат натижада эса фалокатли муҳолифликка маҳкум этилади.

Ядро қуролидан аввалги тафаккур аслида 1945 йилнинг 6 августида ўз аҳамиятидан маҳрум бўлди. Ҳозир бошқа давлатлар ва халқларнинг хавфсизлигини эътиборга олмай, ўз хавфсизлигини таъминлаб бўлмайди. Башарти хавфсизлик баббаравар тенг ва кенг қамровли бўлмаса чинакам хавфсизлик бўлиши мумкин эмас. Бошқача ўйлаш — хомхаёллар дунёсида, ўзини ўзи алдаш дунёсида яшаш, демакдир.

Ҳозирги дунё янгича фикрлашга муҳтож, бу янгича фикрлаш эса, дунёни бирон бир кимсанинг маҳрига тушган бир нарса деб тасаввур этишга, бошқаларни ўз васийлигига олиш ва ўзини қандай тутиш ҳамда қайси йўлни — социалистик, капиталистик ёки бошқа йўлни танлаб олиш тўғрисидаги панд-насиҳатлар билан «саховатпешалик» қилиш йўлидаги уринишларга зиддир.

Совет Иттифоқи ҳисоблайдики, ҳар бир халқ, ҳар бир мамлакат ўз тақдирини, ўз ресурсларини тасарруф қилиш, ўзининг социал тараққиётини суверен равишда белгилаш, ўз хавфсизлигини ҳимоя қилиш ҳамда халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини ташкил этишда қатнашиш ҳуқуқига эгадир.

Жаҳоншумул проблемаларнинг кескинлашуви ҳам ҳозирги дунёга хос хусусиятдир. Барча давлатлар ва халқларнинг куч-ғайратларини бирлаштирмай туриб, бу проблемаларни ҳал қилиб бўлмайди. Космосни ва океан тубларини ўзлаштириш, экология ва эпидемиялар, қашшоқлик ва қолоқлик — мана шуларнинг ҳаммаси халқаро диққат-эътиборни, халқаро масъулиятни ва халқаро ҳамкорликни талаб қилаётган аср реалликларидир. Шундай қилиб, кўпгина янги жаҳоншумул жараёнлар қаттиқ тугун бўлиб тугилган. Худди шу ўринда қуролсизланиш катта-катта маблағларни, интеллектуал, техник потенциални бунёдкорлик эҳтиёжлари учун бўшатиб бериб, жуда катта роль ўйнаган бўлур эди.

Инсон зоти ҳаётининг ўзи таҳлика остида қолди, қатъий ва масъулиятли ҳаракат қилиш пайти келди, деган эътиқод дунёнинг ҳамма жойида халқларнинг, жуда турли маслакдаги ва дунёқарашдаги сиёсий, ижтимоий кучларнинг онгида тобора мустаҳкамроқ қарор топаётганлиги бизнинг ташқи сиёсатимизга илҳом бермоқда. Бу эътиқод ақл-заковатни ва соғлом идрокни бекаму-кўст сафарбар этишни талаб қилади.

Ядро космик асрнинг техникаси билан боғлиқ бўлган икки фожиа: «Челленжер» экипажининг ҳалокати ва Чернобиль атом станциясидаги авария кейинги вақтларда содир бўлди, бу фожиалар ташвишни кучайтирди, одамлар ўзлари юзага келтирган афсонавий қудратли кучларни эндигина ўзлаштириб олаётганликларини, шу кучларни тараққиётга хизмат қилдиришни эндигина ўзлаштираётганликларини аёвсиз равишда эслатди. Башарти ядро қуроли ишга солингудек бўлса нима бўлиши мумкинлигини бу воқеалар кўрсатувчи ибратли сабоқ бўлди.

Ҳамма, аввало давлат арбоблари бундан конкрет ва аниқ-равшан сабоқ чиқариб олишлари зарур. Инсон яратган қурол ҳеч қачон ишлатилиши керак эмаслиги ва ҳозир давлатлараро муносабатларни даҳшатли қирғин қуролларидан устунликка эришиш борасидаги хомхаёллар асосида қуриш ўз жонига қасд қилиш эканлиги муҳим, айтиш мумкинки, энг муҳим сабоқдир.

Бу қуролларни бутунлай йўқ қилиб ташлаш чинакам тинчликка эришишнинг бирдан бир йўлидир. Бу йўлга ўтиш — етуклик учун тарихий имтиҳон топшириш демакдир. Бу гап шу қадар юксак умумбашарий масъулият зиммасига тушган барча сиёсий раҳбарларга тааллуқлидир.

Фактларга мардона қарашни ўрганиш керак: мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, энг кичик ядро зарядининг портлаши радиация кучи жиҳатидан учта Чернобилга тенг келади. Дарҳақиқат, шундай. Модомики шундай экан, жамғариб қўйилган ядро аслаҳахонасининг ҳатто кичик қисми портлашининг ўзиёқ фалокат, ўнгарилмас фалокат бўлади, демакдир. Башарти бирон-бир кимса шунга қарамай, биринчи ядро зарбасини уришга жазм қилгудек бўлса, шу тариқа ҳатто жавоб зарбасидан эмас, балки ўз портловчи каллаги портлаши оқибатларидан уқубатли ўлимга ўзини маҳкум этган бўлади.

Бу — пропаганда эмас, сиёсий бадиҳа эмас, «даҳшат» солиш эмас, бу — реалликнинг ўзидир, уни рад қилиш ўта кетган масъулиятсизликдир, уни эътиборга олмаслик эса — жиноятдир.

Мана шу ҳамма реалликларни холисона ва ҳалол таҳлил этиш жаҳон сиёсатига бошқача ёндашувларни тақозо этади. Биз кейинги вақтларда, айниқса, КПСС XXVII съездида чиқарган принципиал хулосалар шу реалликларга асосланган.

Совет ташқи сиёсати, жумладан қуролсизланиш масалаларига оид сиёсати ҳам дунёдаги чуқур ўзгаришларни англаш негизига қурилмоқда.

Бутун дунёдаги ядро қуролини 2000 йилгача тугатиш тўғрисида шу йил 15 январдаги совет таклифлари давр талабларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, деб ҳисоблаймиз.

Биз баҳслар ва шубҳа — гумонларга сабаб бўлаётган проблемаларни муросага келиш асосида ечиш йўлларини излашга тайёрликни намойиш этдик.

Совет Иттифоқи ядровий ва космик қуролларга бағишланган Совет — Америка музокаралари столига бир қатор амалий таклифларни қўйди.

Варшава Шартномасидаги иттифоқчиларимиз билан биргаликда Атлантикадан тортиб Уралгача Европадаги Қуролли Кучлар ва оддий қурол-яроғларни қисқартиришга доир тадбирлар комплекси киритилди. Бу соҳада ҳам биз ҳарбий қаршима-қаршиликнинг тобора қуйироқ ва хатарсизроқ даражалари сари биргаликда ва изчиллик билан олға силжишни истаймиз.

Химиявий қурол хусусида янги таклифлар киритилди. Бу таклифлар, бизнинг фикримизча, шу йилнинг охиригача ёки келгуси йилда химиявий қуролни тақиқлаш ва унинг запасларини тугатиш, шунингдек, бу қуролни ишлаб чиқарадиган саноат базасини йўқ қилиб ташлаш тўғрисида конвенция имзолаш имконини беради.

Стокгольм конференциясида социалистик мамлакатлар конференциянинг бошқа қатнашчилари билан амалий ҳамкорлик қилиб, куч ишлатмаслик, ҳарбий машқлар ва қўшинларнинг кўчирилиши тўғрисида хабардор қилиш, ҳарбий фаолият ҳар йилги планларини айирбошлаш, кузатувчилар юбориш, текшириш сингари энг муҳим масалалар юзасидан тугунни ечиш иложини топиш учун кўп иш қилдилар.

Биз Осиё — Тинч океан регионида хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлашнинг кенг платформасини баён этиб бердик ва бу жараёнда қатнашишга ҳаммани таклиф этамиз.

Ядро энергетикасини хавф-хатарсиз ривожлантиришнинг халқаро режимини вужудга келтириш хусусида барча манфаатдор давлатлар билан ҳамкорлик қилиш ташаббусини кўрсатдик.

Яқинда «самовий урушлар» программасининг ўрнини оладиган ҳужжат сифатида «самовий тинчлик»ни вужудга келтириш, жаҳон космик ташкилотини тузиш программасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим этдик.

XXVII съездда халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системаси асослари таърифлаб берилди, бу система бизнинг ташқи сиёсатдаги янги ёндашувларимизнинг энг умумлашма ифодасидир. Яқинда бир гуруҳ социалистик мамлакатлар шундай системани вужудга келтириш масаласини БМТ Бош Ассамблеясининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритди.

Шу билан бирга бизнинг таклифларимиз нақадар муҳим ва салмоқли бўлмасин, биз бу таклифларга нақадар ихлосманд бўлмайлик, биз ўзимиз ҳамма ишни қила олмаслигимизни тушуниб турганлигимизни таъкидлаб ўтмоқчиман. Халқаро хавфсизлик проблемаси умумий проблемадир, бинобарин, ҳамманинг иши ва ҳамманинг масъулиятидир.

Биз бошқа ҳукуматларнинг, ижтимоий ва сиёсий ҳаракатларнинг нуқтаи назарлари ва ташаббусларини ўрганиб ва эътиборга олиб, ўз таклифларимизни ишлаб чиқаяпмиз. Шу таклифларни амалга оширишнинг ҳар бир босқичида ҳамма учун баббаравар хавфсизлик кўзда тутилишини синчиклаб кузатиб бораяпмиз. Шунга қарамай биз ўз таклифларимизни муҳокама қилинмайдиган узил-кесил таклифлар, деб мутлақо ҳисоблаётганимиз йўқ. Муҳолифликнинг бошиберк кўчаларидан чиқиб олиш йўллари мулоқотлар ва алоқалар, музокаралар ва музокаралар орқали топилади. Ўзаро ишончсизлик музларини шу йўл билангина эритиб юбориш, амалий натижаларга эришиш мумкин.

Қуролсизланишнинг ҳамма масалаларини ҳал этишда контрол проблемасига бизнинг ёндашувимиз ҳам шу билан белгиланади. Масалан, биз ҳар қандай ядровий портлатишларни тўхтатиш тўғрисидаги ўз таклифимизни киритганимизда халқаро контролга ҳам эътироз билдирмаймиз, деб айтдик. Семипалатинск районида Американинг контрол аппаратлари ўрнатилишига розилик берилганлиги бунинг яққол исботидир. Контрол қилиш проблемаси битимларга эришиш учун тўсиқ бўлмай қолди, дейиш мумкин бўлур эди. Аммо проблемани ҳали ҳам зўр бериб рўкач қилиб, қуролсизланишни истамасликдан иборат ҳақиқий позицияларни яширишга уринмоқдалар.

Холис ниятли кишилар ядровий портлатишларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қароримизни табрикладилар. Биз, ер юзининг ҳамма томонларидан маъқуллаш ва қўллаб-қувватлаш сўзларини эшитдик. Сиёсатчилар ва парламент аъзолари, жамоат арбоблари ва оммавий ташкилотлар бу ишни ҳозирги проблемаларга тўғри ёндашиш намунаси деб, ядровий фалокат олдида даҳшатга тушишдан қутулиш умиди деб билдилар. Давлатларнинг дунёдаги энг мўътабар анжумани — БМТ Бош Ассамблеяси Совет Иттифоқининг ядровий портлатишларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорини маъқуллади.

Атоқли олимлар — атом замирида яшириниб ётган хавф-хатарни ҳаммадан кўра яхшироқ тасаввур этадиган физиклар ва врачлар бизни қўллаб-қувватладилар. Ядровий портлатишларни тўхтатиб турганлигимиз турли мамлакатларнинг илм-фан аҳилларини актив ҳаракатларга руҳлантирдики, бунга мен олимлар билан яқинда Москвада бўлган учрашувда ишонч ҳосил қилдим.

Бироқ, аввало Қўшма Штатларда сиёсий тафаккур ҳарбийлашиб бораётганлиги ҳаммага равшан бўлган ва умид бахш этаётган янгича фикрлашнинг мана шу кўринишларига қарама-қарши бўлиб турибди. Бусиз ҳам Ғарб ҳукмрон доираларининг сиёсий фикрлари халқаро турмушдаги чуқур ўзгаришлар жараёнидан хатарли равишда орқада қолди, фан ва техниканинг тараққиёти эса социал ва маънавий тараққиётдан шитоб билан илдамлаб бормоқда.

АҚШдаги қудратли ҳарбий саноат комплексининг вакили бўлмиш ўнг, милитаристлар гуруҳи қуролланиш пойгасига телбаларча берилиб кетди. Чамаси, бу ўринда уч хил манфаат кўзда тутилмоқда: бу — қурол-яроғ ишлаб чиқаришдан келаётган бойлик оқими сусайиб қолишига йўл қўймасликдан; АҚШнинг ҳарбий устунлигини таъминлашдан; Совет Иттифоқини иқтисодий жиҳатдан мадорсизлантиришга, сиёсий жиҳатдан заифлаштиришга уринишдан иборат; пировард натижада дунёдаги ҳукмрон мавқени таъминлаб олишни, қадимий жаҳонгирлик иштаҳаларини қондиришни, ривожланаётган мамлакатларга нисбатан талончилик сиёсатини бундан буён ҳам ўтказаверишни кўзламоқдалар.

Ташқи сиёсат ҳам мана шундан келиб чиқади, бу сиёсат ўзининг ҳамма эгри-бугриликларига ва сўзамоллик ниқобларига қарамай, ҳамон хатарли янглишишлар асосига: Совет Иттифоқини, бошқа социалистик мамлакатларни, озодликка чиққан давлатларни етарли баҳоламаслик ҳамда ўз имкониятларига ортиқча баҳо бериш асосига қурилмоқда, бу сиёсат технология соҳасида ўзига бино қўйишни ва сиёсат соҳасида беадаб корчалонликни келтириб чиқармоқда.

Бизнинг музокараларда қатнашаётганимизни Америкадаги баъзи сиёсатчилар АҚШ ҳарбий қудрати ўсганлигининг, «стратегик мудофаа ташаббуси» программаси ишлаб чиқилганлигининг натижаси, деб талқин этмоқдалар. Америка маъмурияти ўз сиёсатини мана шундай сохта асосга қуриб, ҳалол муносабатлар, халқаро муҳитни соғломлаштириш йўлига асло чиқаолмаяпти. Шунга қарамай ҳаёт ҳақиқати билан ҳисоблашишга тўғри келади. Ундан ҳеч қаерга қочиб қутила олмайсан.

Бизнинг таклифларимизга келганда эса, такрор айтаманки, улар ҳозирги дунёнинг реалликларидан келиб чиқади, ожизликдан эмас, балки инсоннинг тақдири учун юксак масъулиятни англашга асосланган.

Ҳозирги пайтдаги вазият ана шундай.

Бир томондан, бизнинг мораторийларимиз амал қилмоқда, бизнинг келишувни кўзда тутувчи, кенг кўламли таклифларимиз эълон қилинган, турли анжуманларда музокаралар столига қўйилган. Тинчликсевар кучларнинг таъсири анча ошди, вазиятнинг кескинлигидан ташвишланаётган сиёсий доираларнинг, шу жумладан расмий доираларнинг халқаро хавфсизлик проблемаларига эътибори ошди.

Иккинчи томондан, ядро синовларини тўхтатишдан бош тортиш, тинчликсевар ташаббусларга қаттиқ қаршилик кўрсатиш, жамоатчилик талабларини, кўпгина нуфузли партиялар ва ташкилотларнинг фикрини очиқдан-очиқ назар-писанд қилмаслик, ҳатто ўз иттифоқчилари ва ўз халқининг ташвишланаётганлигини ҳисобга олмаслик яққол кўриниб турибди.

Биз, совет раҳбарлари, биз эълон қилган мораторий муддати тугаш пайтида мана шундай аҳволга тўқнаш келиб турибмиз.

Нима қилиш керак? Қайси йўлни танлаш лозим? Қандай қарор энг тўғри, вазиятга энг мос тушади? Қандай қарор ижобий жараёнларга, ҳарбий муҳолифлик хавфини камайтиришга кўпроқ ёрдам бераолади?

Бизнинг кишиларимиз КПСС, Совет давлати ташқи сиёсатини қатъий қўллаб-қувватламоқдалар, партия XXVII съезди ташқи сиёсий йўлини қатъиян билан давом эттиришни талаб қилмоқдалар. Шу билан бирга совет кишилари мактубларида, гапларида: Невадада ядро портлатишлари бирин-кетин гумбурлаётган пайтда мораторийни сақлаб туриш мақсадга мувофиқми? Бундай қилиш ҳаддан ташқари хатарли эмасми, вақт мамлакатимиз хавфсизлигига қарши ишламаяптими? — деган ташвиш асосли равишда янграмоқда.

Ҳақиқатдан ҳам Қўшма Штатлар 40 йил давомида ядро портлатишлари сони жиҳатидан чемпионликни қўлда сақлаб келиб, совет мораторийси сақланиб турган бир йил давомида яна 18 та ядро қурилмасини портлатди. Такрорлайман — 18 та ядро қурилмасини портлатди, шундан учтаси олдин эълон қилинмаган эди. Бунинг устига қоида тариқасида ана шу синовларни гоҳ мораторийни узайтириш ҳақидаги бизнинг навбатдаги Баёнотимизга, гоҳ у ёки бу янги совет ташаббусига тўғрилаб намойишкорона қилишди. Бунинг устига ана шу портлашлар қандай ўтишини кўришимиз учун бизни Невадага таклиф қилишди. АҚШнинг ҳозирги маъмурияти жуда кенг кўламдаги ҳарбий программани амалга ошираётганлигини ҳам бунга илова қилиш керак.

Хуллас, Совет Иттифоқи ўз ядро синовларини бошлаб юбориши учун асослар тўла етарлидир. Шунга қарамай, биз ҳозир ҳам ишонамизки, фақат Совет Иттифоқи эмас, Қўшма Штатлари ҳам ядро синовларини тўхтатса бу ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш сари реал силжиш, уларни тугатишнинг тезлаткичи бўлур эди. Бу хусусда мантиқ равшан: синов ўтказилмаса, ядро қуроллари такомиллаштирилмайди. Бундай қуроллар эса бусиз ҳам ҳар икки томонда ошиб-тошиб ётибди.

Жаҳон давлатлар ҳамжамиятининг асосий нуфузли қисми АҚШ ва Совет Иттифоқига мурожаат қилганлиги ҳам шундан далолат беради. Улар орасида «Деҳли олтилиги» — тўрт қитъадаги мамлакатлар — Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Танзания, Швеция раҳбарларининг доимий ишловчи анжумани ҳам бор. Яқинда Истапа шаҳрида бўлиб ўтган учрашувда улар «Мексика декларацияси»ни қабул қилдилар, бу декларацияда ҳамма ядро портлатишларини тўхтатишга яна даъват этилади. Қўшилмаслик ҳаракати қатнашчилари бўлган давлатлар кўпчилигининг талаби ҳам ана шундай.

Бизнинг адресимизга сиёсат ва жамоат арбобларидан, кўп мамлакатлар, шу жумладан АҚШ ва НАТОдаги бошқа давлатлардаги хусусий кишилар ва ташкилотлардан мактублар келди. Улар ҳам ядро синовларини бошлаб юбормаслик, ядро портлатишларига зўр бераётган кишилар ўз ақлларини йиғиштириб олишлари учун яна бир имконият бериш ҳақидаги илтимос билан мурожаат қилмоқдалар.

АҚШда умуман қуролсизланишни истамайдиган кишилар актив ҳаракат қилаётганини биз биламиз, албатта, ва бу ҳақда мен олдин ҳам гапирган эдим. Бунинг устига ана шу кучлар бизни қуролланиш пойгасининг янгидан янги давраси гирдобига тортиш учун, музокараларда бизни эшикни қаттиқ ёпиб чиқиб кетишга мажбур этиш учун ҳамма ишни қилмоқдалар.

Аммо биз Американинг баҳоларида ва ҳаракатларида реализм, халқаро вазиятни соғломлаштириш, беҳуда қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядро қуролларини тугатиш йўлларини биргаликда излаш зарурлигини англаб етиш устун келади, деб умид қилишни истар эдик.

Айни пайтда кимлар билан иш олиб бораётганлигимизни биламиз. Шу сабабли мамлакатимиз хавфсизлиги биз учун муқаддас ишдир. Бу ҳамма учун равшан бўлиши лозим. Бу — принцип масаласидир.

Биз АҚШнинг ҳар қандай хатти-ҳаракатларига, жумладан машъум стратегик мудофаа ташаббусига жавоб берар эканмиз, ана шу принципга асосланамиз. Бу соҳада ҳам бизни қўрқитишга ёки кераксиз чиқимлар қилишга умид қилмай қўяқолсинлар. Агар зарур бўлиб қолса биз тезда жавоб топамиз, бунинг устига бизнинг жавобимиз АҚШда кутишаётганидан бошқача бўлади. Аммо бу «самовий урушлар» программасини беҳуда қилиб қўядиган жавоб бўлади. Мен бу ҳақда бир мақсадни кўзлаб гапиряпман: Америка маъмурияти янги ҳарбий программалар ва умуман қуролланиш пойгаси реал қимматини АҚШ ва унинг хавфсизлиги манфаатлари нуқтаи назаридан қайта-қайта мезонга солиб кўрсин. Чунки, стратегик мудофаа ташаббусининг асосий зарари аслида шундан иборатки, у музокаралар олиб бориш истиқболига путур етказади, ишончсизлик зонасини кенгайтиради. Бутун муаммо мана шундан иборат. У ҳарбий муаммодан кўра сиёсий муаммодир. Шу боисдан биз ҳаддан ташқари қуролланган дунёда қурол-яроқсиз дунё сари ҳаракат қилишга яна даъват этамиз.

Шундай қилиб, ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Совет Иттифоқи ҳукумати ҳамма нарсани ҳар томонлама ва батафсил ҳисобга олиб, тинчлик тақдири учун масъулиятга амал қилиб **ядро портлатишларининг бир томонлама мораторийсини 1987 йил 1 январгача узайтириш ҳақида** қарор қабул қилди.

Мана шу қадамни қўяр эканмиз, дунёнинг барча мамлакатларидаги одамлар, сиёсий доиралар, халқаро жамоатчилик совет ядро полигонларида узоқ муддат давом этаётган тинчликни тўғри баҳолашларига ишонамиз.

Совет халқи номидан америкаликларнинг ақл-заковатига ва шаънига мурожаат этаман — қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида тарихий имкониятни яна бир марта қўлдан бой бериб қўйманг.

Мен АҚШ президенти Рональд Рейганга вужудга келган вазиятни яна бир бор холисона баҳоланг, қалашиб қолган ҳамма кераксиз нарсани улоқтириб ташлаб, Совет Иттифоқи ва унинг ташқи сиёсатига нисбатан янглишишни бартараф этинг, деб мурожаат қиламан.

Совет Иттифоқининг ишончи комилки, ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битимга тезда эришиш ва уни **шу йилнинг ўзида олий даражадаги Совет — Америка учрашувида** имзолаш мумкин. Ҳеч шак-шубҳасиз бу воқеа **учрашувнинг асосий реал якуни**, қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида муҳим қадам бўлур эди. Бу воқеа ядро қуроллари ва уларни тугатиш юзасидан музокараларда бундан кейинги тараққиёт сари, дунёдаги бутун вазиятни тубдан соғломлаштириш сари ҳаракатнинг ўзига хос дебочаси бўлур эди.

Совет Иттифоқи ядро портлатишларига эълон қилган мораторий фақат таклифгина бўлиб қолмай, балки амал қилаётган мораторийдир. Шу сабабли у бизнинг ядровий қуролсизланиш программамиз жиддийлиги ва самимийлигини, бизнинг янги сиёсат ўтказишга — реализм, тинчлик ва ҳамкорлик сиёсатига даъватларимизнинг жиддийлиги ва самимийлигини амалда исботламоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тинчлик йили деб эълон қилган 1986 йилнинг ярмидан кўпроғи ўтиб кетди. Совет Иттифоқи ўзи бир томонлама мораторий муддатини узайтириб, мана шу йил тарихда ўз номига муносиб йил бўлиб қолишига эришиш учун умумий интилишга ўзининг яна бир салмоқли ҳиссасини қўшади.

Совет Иттифоқи янги сиёсий ташаббусининг моҳияти ана шундай.

Мамлакатимиз барча мамлакатларнинг ҳукуматлари ва халқларига, энг аввало Америка Қўшма Штатлари ҳукуматига ва Америка халқига йўллаётган мактуб ана шундай.

Эътиборларингиз учун раҳмат, кўришгунча хайр.

ЁШЛАРНИНГ ДАМ ОЛИШИГА ЭЪТИБОР КУЧАЙТИРИЛСИН

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 16 август куни бўлиб ўтган пленумида йигит ва қизлар ҳаётини маънавий бойитиш, уларнинг дам олишини қизиқарли ва мароқли қилиш комсомол ташкилотлари олдида турган энг муҳим вазифалардан бири эканлиги тўғрисида гапирилди.

Комсомол комитетлари ёш ишчилар ва колхозчилар, студентлар, мактаб ўқувчиларини ахлоқий ва эстетик тарбиялашга оид ишларни авж олдиришлари, ишлаб чиқаришда ҳамда турмушда шахснинг уйғун камол топиши учун зарур шароитлар яратилишига эришишлари кераклиги таъкидлаб ўтилди. Маданият саройлари ва клубларида ёшларнинг тематик кечалари, дискотекалар ўтказиш, ёшларнинг ҳаваскорлик бирлашмалари, маданий спорт комплекслари ҳузуридаги марказларнинг фаолияти сингари дам олишни ташкил этиш формалари доимий эътибор ва контролни талаб қилади. Республиканинг кўпгина областларида шу пайтгача бундай марказлар ва бирлашмалар қоғозда қолиб келаётганлиги айтиб ўтилди.

Қишлоқ ёшларининг мазмунли дам олишини ташкил этиш алоҳида эътиборни талаб қилади. Пленумда сўзга чиққан кишилар ана шу ҳақда гапирдилар. Колхоз ва совхоз клубларида маданий-маърифий муассасалар учун малакали ходимлар ҳозирча етишмаяпти. Айни вақтда махсус маданият ўқув юртларини тамомлаб чиққан ёшларнинг ҳар учтасидан биттаси ўз мутахассислиги бўйича ишламаяпти. Комсомол республика адабиёти ва санъати ёш арбобларининг бир ярим минг кишилик активи энг кўп даражада самара билан ишлашига эришиши зарур. Профессионал артистлар, ёзувчилар, шоирлар, заводлар ва фабрикаларнинг цехларида, дала шийпонларида ва студентлар аудиторияларида ўз тенгдошлари билан бевосита тез-тез учрашиб туришлари зарур.

Пленум Ўзбекистон ленинча коммунистик ёшлар союзининг навбатдаги XXIII съездини 1987 йил 20—21 февраль кунлари чақиришга қарор қилди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади.

К. Маркс ва Ф. Энгельснинг танланган асарлари

К. Маркс ва Ф. Энгельс танланган асарларининг тўртинчи томи босмадан чиқарилди. Илмий коммунизм асосчиларининг энг муҳим асарларини ўз ичига олган тўққиз томлик бу нашрни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти босмага тайёрламоқда.

Китобга 1852—1874 йилларда ёзилган асарлар, шунингдек, Энгельснинг бирмунча кейинги йилларда ана шу асарларга ёзган муқаддима ва хотималари киритилган.

(ТАСС).

МУСОБАҚА: ЖАДАЛЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ҚУРИШ, СИФАТ

КОМПЛЕКС АВТОМАТЛАШТИРИШ НИМАЛАР БЕРАДИ?

Фан-техника тараққиёти

«ТОШКЕНТ трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 26-механика-йиғув цехида ишлар роботлаштирилган технологик комплекс асосида олиб борилади. Биз бирлашмада ана шу комплексдан фойдаланиш самарадорлиги, унинг муаммолари ҳамда бундан кейинги тараққиёт йўли ҳақида батафсил суҳбатлашдик. Цехнинг биринчи участкасида Мирвоҳид Юсупов етакчилигидаги хўжалик ҳисоби асосида иш юритувчи энг илғор бригада хизмат кўрсатадиган ишлов бериш линияси жойлашган. Линияда бир неча станок ва тўққиз роботлаштирилган қурилма мавжуд. Пневматика, манипулятор тутқичлари детални бир станокдан олиб иккинчисига узатади. Ишлов бериш процесси узлуксиз бир станокдан иккинчисига ўтиб давом этади. Бир қарашда бу ерда ишлар ҳамиша бир маромда, силлиқ кетадигандек туюлади. Лекин одатан босиқ М. Юсуповни роботни бошқариш пултида кайфиятсиз ҳолда кўришга тўғри келди.

— Шунақаси ҳам бўлади, — деди у биз билан суҳбатда,— темир бўлсаям робот ҳам ишдан чиқар экан. Уни пухта ўйламай созлашга киришгудек бўлсак, вақтдан ютқазамиз. Кейин йўқотилган вақтни қоплаш учун зўр беришга тўғри келади.

— Бош технолог бўлими созловчилари линияни бизга топширишди-ю, кейин мутлоқ унутиб юборишди,— дейди цех бошлиғи В. Казаченко.— Бизга эса механик билан электроникни ҳамиша линия олдида ушлаб туришга тўғри келяпти. Менимча заводда роботлар, рақамли программа билан бошқариладиган ва агрегат станокларини ремонт қиладиган ягона марказ ташкил қилинса фойдалироқ бўларди.

Цех бошлиғи ўринли ўхшатиш қилган манипуляторлар билан ускуналанган станоклар замон талаби даражасида эмас, фақат бир хил жараённи бажаради. Шунинг учун ҳам линия бир смена давомида фақат бир хил маҳсулот ишлаб чиқариб кейин ҳаракатсиз бўш туради.

Роботлаштирилган линиянинг иш коэффициенти нолга тенг. Унинг таннархи станок ва тўққиз робот билан биргаликда юзлаб минг сўмга тўғри келмоқда. Агар янги деталь ишлаб чиқаришга тўғри келсачи? Яна янгидан давлат маблағини сарфлаб янги роботлаштирилган линия тузишга тўғри келадими? Ахир робот-техниканинг асосий афзалликларидан бири уни оператив равишда қайта қуриш мумкинлигида эмасми?! Агар роботлаштирилган технологик комплекс ҳақиқатда чуқур ўйлаб лойиҳалаштирилганида унга бир неча хил вазифани юклаб бир эмас, иккинчи, ҳатто учинчи сменада ҳам фойдаланишнинг имкони бўларди.

Роботлаштирилган технологик комплексда беш линия мавжуд. Улардан фақат иккитасидагина иш икки сменада ташкил қилинган. Нима учун?

— Станоклар дош бермайди.— дейди созловчи А. Осеев,— қизиб кетади ва ишни тўхтатишга мажбур бўламиз.

А. Осеев билан линиялардан бирининг ишини кузата бошладик. Манипулятор ишлов берилиши лозим бўлган детални олиб патронга жойлайди. Ишлов бериб бўлгач эса уни робот олиб чиқинди идишга ташлайди. Ғалати ҳолат тўғримасми?

— Рақамли программа билан бошқариладиган станокларни робот билан ускуналаб ҳам ишлаб кўрдик, — дейди тушунтиришни давом эттириб А. Осеев. Лекин бу усулдан воз кечишга тўғри келди. Робот тайёр бўлмаган детални чиқинди идишга ташлаётганлигининг сабаби кейинги ишлов бериш жараёнини рақамли программа билан бошқариладиган станок давом эттириши керак эди. Лекин у икки ойдан бери бузилиб ётибди.

Заводнинг технологик таълим бўлимида бугунга келиб ишлар анча юришиб қолди. Бутун беш йиллик давомида ҳар бир соҳа бўйича кадрлар тайёрлашнинг келажак плани тузиб қўйилган. Бу планда кейинги йилдан бошлаб инженер-техник ходимлар ва рақамли программа билан бошқариладиган станоклар, автомат линиялари, автоматлар, роботларга хизмат кўрсатувчи, улардан фойдаланувчи ва уларни ишлаб чиқаришга тадбиқ қилувчи мутахассисларнинг ойлик курсларини ташкил қилиш кўзда тутилган.

Ватанимизда роботлаштириладиган техниканинг барча турлари ишлаб чиқарилади. Давлат плани бўйича 2000 йилга бориб уларни ишлаб чиқаришни 2—2,3 баравар кўпайтиришни кўзда тутилган.

Кўриб турганимиздек, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам бу юксак программа кенг одимлаяпти. Шу ўринда юзага келаётган юқоридаги каби муаммоларни эса ўрта бўғин раҳбарларининг қатъий талабчанлиги ва бирлашма ишчиларининг ўз вазифаларига ижодий муносабати асосида ҳал қилиш мумкин.

Ю. ЛИСОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

● **МАВЛУДА Қорабоева «Сигнал» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида йиғувчи-слесарь бўлиб ишлайди. Ўзининг корхонадаги 13 йиллик меҳнат фаолияти давомида коллектив ҳурматига сазовор бўлди. Шу билан бирга у ишлаб чиқаришда бой тажриба тўплади. Мавлуда тайёрлаётган маҳсулотларининг биринчи тақдим этишдаёқ топширилишига эришмоқда. Доим шахсий мусобақанинг олдинги сафларида бормоқда. У Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида қатнашди. М. Қорабоева КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан янада зўр унум ва ғайрат билан меҳнат қилмоқда.**

Т. Каримов фотоси.

БАЙРОҚ БЎСТОНЛИҚ МАТБААЧИЛАРИДА

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси Давлат комитети ҳамда республика маданият ходимлари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи иккинчи квартал якуни бўйича Бўстонлиқ район босмахонасига бериладиган бўлди. Босмахона коллективи квартал топшириғини 103,2 процент адо этиб қўшимча салкам 23 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди.

Матбаачилар янги талаблар асосида ишлаб чиқаришни жадал ривожлантиришга катта эътибор бермоқдалар. Қурилаётган қўшимча тадбирлар туфайли ой сайин топшириқлар ортиғи билан бажарилмоқда. Ўтган ойлар давомида планга қўшимча 43,5 минг сўмлик босма маҳсулот реализация қилинди.

А. АБДУСАМЕДОВ.

МУНОСИБ КУТИБ ОЛИНДИ

ЎТГАН ойда Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бекобод цемент комбинати маҳсулот бера бошлаганига 60 йил тўлди. Шу муносабат билан корхона ветеранлари билан суҳбатлашиб уларнинг жонли хотираларини тингладик. Дастлабки йилларда барча технологик жараёнлар қўлда бажарилган, маҳсулот ишлаб чиқариш учун хом ашё ва материаллар от, эшак араваларда ташиб келтирилган, асосий куйдириш цехида эса кўмир ва ўтин ёқиб клинкер тайёрланган. Ҳозир бу гаплар худди эртакка ўхшайди. Комбинат ташкил этилган 1926 йили бор-йўғи 2060 тонна цемент ишлаб чиқарилган эди...

Комбинат йил сайин кенгайиб техник қайта қуролланиб борди. Ҳозирги кунда у тармоқ корхоналари ўртасида муносиб ўрин эгаллаб келмоқда. Замонавий асбоб-ускуналар, янги техника билан қуролланиб, ўтган давр мобайнида йилига 700 минг тонна цемент, 26 минг тонна шартли плита шифер, 600 километр шартли асбоцемент, труба, 68 минг тонна оҳак ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган йирик корхонага айланди.

Коллектив ўн биринчи беш йиллик ишлаб чиқариш планларини барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажариб, ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи — съездлар йилини ҳам муваффақиятли бошлади. 1986 йилнинг иккинчи квартал плани эса муддатидан илгари адо этилиб, планга қўшимча салкам 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу ғалабага куйдириш цехи, оҳак ишлаб чиқариш комплекси меҳнат коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Комбинатнинг меҳнатсевар коллективи КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX1 съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, ўз корхоналарининг 60 йиллик байрамини муносиб кутиб олдилар.

Т. ҲАЛИЛОВ.

ЎЗАРО МУСОБАҚАЛАШИБ

11-ВИСОТСТРОЙ трестининг 69-қурилиш бошқармасида социалистик мусобақа тўғри йўлга қўйилган. Бошқарманинг Владимир Врублевский ва Владимир Стратулатов етакчилигидаги комплекс бригадалар кўп йиллардан бери ўзаро мусобақалашиб ишлаб келишмоқда. Ҳар иккала бригада коллективи пудрат асосида ишни ташкил этиб, кунлик топшириқларини 10—15 процентдан ошириб бажарилишига эришмоқда. Ҳозир бу бригада аъзолари Жуковский кўчасида «Главташкентстрой» медицина-санитария қисмининг бош ва жарроҳлик корпусида бунёдкорлик ишларини олиб боришмоқда. Коллективларнинг муваффақиятига В. Врублевский бригадасидан Бахтиёр Маҳмудов ва Владимир Артёмов, В. Стратулатов бригадасидан Николай Авраменко ва Зокир Ориповлар муносиб ҳисса қўшишмоқда.

М. ФЕЛЬДМАН.

Бу саҳифада: • Роботлаштирилган технология муаммолари • Муддат қисқа, ишлар ўлда-жўлда • Илғор трест ҳақида • Ишлаб чиқариш изга тушди

• Ойлик иқтисодий обзор

Ўқувчилар олдида уятга қолмайлик

МАКТАБЛАРДА янги ўқув йили бошланишига ҳам саноқли кунлар қолмоқда. Жойларда янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган. Областнинг кўпгина шаҳар ва районларидаги мактабларда ремонт ишлари деярли ниҳоясига етай деб қолди. Ўқувчиларнинг ўқув йилини қулай ўқув хоналарида бошлашлари учун қурувчилар жонбозлик кўрсатиб, мактаблар қурилишини жадал суръатларда олиб бормоқдалар. Жумладан, январь—июль ойларида давлат капитал маблағлари ҳисобига областимизда 3604 ўринли янги мактаб бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди. Съездлар йилида план бўйича жами 12 минг 350 ўқувчига мўлжалланган умумтаълим мактаблари ишга туширилиши керак. Олий ҳиммат бинокорларимиз буни зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олиб жами мактабларни янги ўқув йилигача битказишга сўз беришганди. Лекин мактаблар қурилишида анча сусткашликка йўл қўйилмоқда. Бу ўқув даргоҳларини бунёд этиш учун 15 миллион сўм капитал маблағ ажратилган. Шундан йилнинг ўтган етти ойи давомида 8,2 миллион сўм ўзлаштирилди ёки бу ишлаб чиқариш планининг 55 проценти демакдир.

Чиноз районидаги «Янгиобод» совхозида 1984 йилнинг январь ойидан бери қурилаётган 392 ўринли мактаб хўжаликнинг бу йилги планида яна ўз аксини топган эди. Смета қиймати ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида ўтган йилга нисбатан 7 минг сўмга камайтирилиб, 581 минг сўм деб белгиланганди. Аммо рақамлар шундан далолат бериб турибдики, қурилишда ижобий силжиш сезилмади. Июль ойигача бу ерда бор-йўғи 109 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. «Узагропромстрой»га қарашли 2-трестнинг 6-механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари ҳар қанча уринмасинлар, объектни 1 сентябрь тугул 1987 йилнинг 1 январига топширишлари ҳам амри маҳол бўлиб турибди. 1984—1986 йилларда мактаб қурилишининг бундай чўзилишининг асосий сабаби 6- ҳамда 2-механизациялашган кўчма колонналар орасида объектнинг қўлдан-қўлга ўтиб юрганлигидадир.

Олмалиқ шаҳрида халқ депутатлари маблағлари ҳисобига 1568 ўқувчига мўлжалланган мактаб қурилишида эса бор-йўғи 87 процент капитал маблағ ўзлаштирилди. Яна бу ерда 154 минг сўмлик иш бажарилиши керак. Янги ўқув йили эса тобора яқинлашиб келяпти. Бинокорлик ишларини олиб бораётган «Узградострой» бирлашмасининг 354-механизациялашган кўчма колоннаси ишчилари шу қисқа вақт ичида технологик ускуналарни монтаж қилиб мактаб инвентарлари ва мебелларини бино ичига киритиб, қолган пардозлаш ишларини бажариб, мактаб территориясини кўкаламзорлаштиришга улгурармиканлар?!

Ангрен шаҳрида 1176 ўринли мактаб қурилиши ҳам ўлда-жўлда бўлиб ётибди. Шаҳарсозлик бошқармаси бинокорлари ўзлаштирилмай қолган 462 минг сўмлик маблағни учинчи кварталда албатта ўзлаштиришга «сўз беришган».

Шунингдек, 1 сентябргача область ижроия комитети капитал қурилиш бўлими томонидан бунёд этилаётган қатор мактаблар ҳам фойдаланишга топширилмай қурувчилар ўқувчилар олдида уятли бўлиб қолиши аниқ бўлиб турибди. Мана улар: Бўка районидаги Соколовка посёлкасида 784 ўринли, Ғалаба районидаги 1176 ўринли, Паркент районида иккита 784 ва 320 ўринли мактаблар шулар жумласидандир. Бу объектларда капитал қурилиш лимитларини ўзлаштиролмасликнинг асосий сабаби қурилиш майдонларида меҳнатни ташкил этишнинг қониқарсиз аҳволдалигидадир.

А. ҒУЛОМОВ.

● **КОММУНИСТИК меҳнат зарбдори Виктор Плешаков кўп йиллардан бери «Ташхимсельмаш» заводида токарлар бригадасига бошчилик қилиб келмоқда. Илғор ишчи ўтган давр мобайнида ўнлаб шогирдлар етиштирди. Ҳозирги кунда шогирдларининг анчаси устозлари билан мусобақалашиб ишлаяпти. В. Плешаков цех партия ташкилоти аъзоси сифатида ҳам кўпгина жамоат топшириқларини бажаришга улгурмоқда.**

М. Нуриддинов фотоси.

• Байроқдор коллективларда

БАРЧАСИГА УЛГУРИШАДИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ районининг Нариманов шаҳрида Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг саноат базалари жойлашган. Бу ерда уйсозлик комбинатлари, шағал бетон заводлари, бир неча қурилиш трестлари ишлаб турибди. Ҳар тонг юзлаб ишчиларни қарши олувчи бу корхоналарда сув иншооти қурилишига зарур қурилмалар, насослар, қувурлар, темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарилади. Бу саноат шаҳрини «Промжилводстрой» трестининг азамат қурувчилари бунёд этганлар. Бу коллектив бугунги кунда «Иргидромаш», Тошкент мотор заводлари қурилишида, ЦБЭРСП заводини, «Узоргтехстроймелиорация» трестининг тажриба экспериментал базасини, махсус полимер дренажлар қурадиган цехни қайта қуришда фаоллик кўрсатмоқда.

Трестнинг йиллик плани 14 миллион 263 минг сўмни ташкил этади. Етти ойлик план белгиланганидан анча ошириб бажарилади. Қуйи қурилиш бўлинмалари бош пудрат бўйича қатор объектларда бинокорлик ишларида актив қатнашдилар.

Оҳангарон шоссеси бошланишида Чирчиқ дарёсининг икки қирғоғида катта қурилиш кетяпти. 100 минг квадрат метр жойни эгаллаган бу гигант қурилиш мотор заводи бўлиб келажакда республикамиз қишлоқ хўжалиги механизмларини мотор билан кенг миқёсда таъминлайди. «Промжилводстрой» трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннаси бунёдкорлари бир вақтнинг ўзида заводнинг иккала навбати қурилишида иш олиб боришмоқда. —Биз заводнинг 1-навбати қурилишидаги ўз ишимизни тугалладик. —дейди колонна бошлиғи Ким Никадимов. —Ҳозир 2-навбатдаги алюмин қуюв цехи ҳамда омбор корпусини бунёд этмоқдамиз. Бу ишда Алексей Борисов етакчилигидаги комплекс бригада ишчилари маҳорат кўрсатиб ишлашяпти.

«Иргидромаш» заводи қурилишида ўтган давр мобайнида салкам 700 минг сўмлик иш бажарилди. Бу корхона лебедка, затвор, ҳар хил размердаги шчитлар ва шу каби сув иншоотлари қурилишида ишлатиладиган буюмлар ишлаб чиқаради. Яқинда заводнинг қуюв цехида биринчи маротаба чўян эритилди. Бу завод қурилишида 1-кўчма механизациялашган колоннанинг Николай Черняев, 4-механизациялашган кўчма колоннадан Фёдор Боринцев етакчилигидаги бригадалар қурувчилари меҳнат қилишди.

Шу йилнинг бошидан ЦБЭРСП заводининг қуюв цехи қайта қурила бошланди. 1-кўчма механизациялашган колоннанинг Абдураҳмон Ураилов бошчилигидаги бригадаси ишчилари вақтдан унумли фойдаланиб пландаги 210 минг сўмлик ўрнига 260 минг сўмлик иш бажаришга муваффақ бўлдилар.

Умуман трестда меҳнат интизоми қатъий йўлга қўйилган. Масалан Ш кварталда план бўйича 280 ўринга мўлжалланган болалар боғча-яслиси қурилиши керак эди. Қурувчилар эса уни муддатидан бир квартал илгари қуриб фойдаланишга топширишди.

«Промжилводстрой» тресги Тошкент мотор заводидаги қурилиш ташкилотлари ўртасидаги социалистик мусобақада 1986 йилнинг 1 квартали якуни бўйича Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Министрлар Совети, Узсовпроф ва республика ЛКСМнинг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Бу байроқ бинокорларни янада юксак чўққилар сари илҳомлантираверади.

Т.ШОЮСУПОВА,
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг матбуот маркази ходими.

• Шахсий тамға билан

ЕТАКЧИ

«ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» заводининг ишчиси Рамил Сулаймонов асли Самарқанд областининг Иштихон районидан. Ўрта мактабни битирган йили кўпчилик тенгдошлари қатори олий ўқув юртига кириш учун Тошкентга келди-ю, омади юришмади. Табиатан ҳаракатчан, ўзига нисбатан талабчан йигит бўлганлиги учун ҳаётидаги биринчи муваффақиятсизлик унга қаттиқ таъсир қилди. Уйига қайтиб кета олмади, ишга кирди. Бир йил ўтар ўтмас эса армия хизматига чақирилди, у ердан қайтгач яна заводга ишга келди. Ўзининг ишга бўлган муносабати, чаққонлиги билан коллектив эътиборини қозонди. Вақт ўтиши билан у корхона йўлланмаси билан Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтига ўқишга кирди. Бир неча йилдан бери асбобсозлик цехининг комсомол-ёшлар бригадасига етакчилик қилиб келмоқда.

Рамил Сулаймонов ишлаб чиқараётган маҳсулотга шахсий тамға босади, натижада бу маҳсулот ҳеч қандай назоратсиз тўғри омборга бориб тушмоқда. У «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган шарафли ном эгаси. Илғор ишчи кунлик планларни доим ошириб бажариб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

А. ҲУСЕИНОВ.

ДАСТЛАБКИ ҚАДАМЛАР

ОЛМАЛИҚДАГИ мебель комбинати шаҳарнинг йирик саноат корхоналаридан. Бу ерда мингга яқин киши ишлайди. Комбинат меҳнат аҳли бу йил 18 минг 325 маҳсулот реализация қилишга аҳд қилган. Йилнинг етти ойини мебелчилар яхши якунлашди. Пландаги 10 минг 645 сўмлик ўрнига 10 минг 688 сўмлик мебель маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2170 минг сўмлик кўпдир. Халқ истеъмоли буюмлари етти ойлик пландагидан 2653 сўмлик кўп тайёрланди. «Янгилик» индекси билан тайёрланган маҳсулотлар пландагидан 3182 сўмлик кўп бўлди. Ваҳоланки, ўтган йилнинг шу даврида бирор сўмлик ҳам ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарилмаган эди.

Шуни айтиб ўтиш керакки, мебель комбинати қаторасига уч йил 1983—1985 йилларда давлат планини бажармади. Биргина ўтган йили пландагидан 4,5 миллион сўмлик кам маҳсулот тайёрланди. Бунинг устига 3 миллион сўмлик маҳсулот сифатсизлиги учун корхонага қайтариб юборилганди.

Шу йилнинг дастлабки уч ойида ҳам ишлаб чиқариш плани уддаланмади. Биринчи кварталнинг ўзида пландагидан 235 минг сўмлик кам маҳсулот тайёрланди. Апрель ойидан бошлаб планлар бажарила бошланди. Бу ердаги ишчиларнинг кўпчилиги планларнинг бажарила бошлашини янги директор фаолияти билан боғламоқдалар. Унинг директорлик лавозимига тайинланганига эса атиги тўрт ой бўлди. Лекин Анвар Баҳодирович Мажитов илгари 1971—1981 йилларда ҳам директор вазифасида ишлаган. Кейин эса республика мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлигига қарашли «Узбекпроектмебель» ишлаб чиқариш бирлашмасига ўтган эдилар. Кейинги беш йилга яқин вақт ичида бу ерга беш-олти нафар директор келиб кетди. Уларнинг кўпчилиги масъулиятсизлик қилиб, корхонани қолоқлик гирдобига олиб келдилар. Жумладан, собиқ директор Қ. Шоёқубов ва унинг ҳамтовоқлари қўшиб ёзганлиги, ошна-оғайнигарчилиги ва молиявий интизомни бузганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилдилар. Директор М. Сиддиқов эса раҳбарликни эплай олмаганлиги учун лавозимидан бўшатилди.

— А. Мажитов корхонага қайтиши билан илгари бу ердан кетиб қолган ишчилар корхонага қайтиб кела бошладилар,— деди касаба союз комитетининг раиси А. Валиева.— Илгарилари маҳсулот сифатсизлиги ва сурункасига планларнинг бажарилмаслиги иш ҳақининг камайиб кетишига олиб келган эди. Мукофот пули эса умуман йўқ бўлиб кетганди. Ҳозир эса маошлар ҳам дурустроқ чиқадиган бўлиб қолди.

Масалан, ўтган йилнинг биринчи ярмида 163 киши ишга қабул қилинган бўлса, шу йилнинг олти ойида 188 киши ишга кирди. Айни пайтда ўтган йилнинг ярим йилига нисбатан ўн киши кўп — яъни 174 киши ишдан бўшатилди. Булар асосан дангаса ишёқмаслар, ичкиликбозлар ва «учар»лардир. Мана шундай кишиларнинг баҳридан кечилди.

1986 йилдан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг деярли ҳаммаси янгиланди. Жумладан, «Берестье-120», «Онега У-4», «Онега У-20» корпусли мебеллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Савдо ташкилотларида харидорлар уларни мамнунлик билан сотиб олишаётир. Шу йил май ойида Тошкентда бўлиб ўтган республика халқ истеъмоли моллари савдоси ярмаркасида Олмалиқ мебель комбинати ҳам ўзининг 1987 йилда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлари экспонатларини ҳам намойиш қилди. Табиийки, бу маҳсулотлар савдо ташкилотлари томонидан юқори баҳоланди ва келгуси йил учун 20 миллион сўмлик мебель маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан шартнома қабул қилинди. Булар асосан «Онега У-4», «Онега У-20», «Ятрань» каби корпусли мебеллардир. Бу маҳсулотларнинг дастлабки партияси шу йилнинг охирида савдо ташкилотларига юборила бошланади.

Булар корхонада бошланган қайта қуришнинг дастлабки натижаларидир. Албатта, ишда камчиликлар ҳам бўлади. Мебель комбинатида эса ечимини кутаётган муаммолар йўқ эмас. Жумладан, корхонани техник қайта жиҳатдан қуроллантириш суст бораяпти. Биз комбинатда бўлганимизда автокараларда кичик-кичик рейкалар, фанерлар чиқитга ташлаб юборилаётганлигини кўрдик. Ваҳоланки, улардан кўплаб халқ истеъмоли моллари тайёрлаш мумкин-ку ахир?! Тўғри, чиқитлардан комбинатда айрим маҳсулотлар тайёрлаш йўлга қўйилган. Бироқ етти ойда пландаги 95 минг сўмлик ўрнига атиги 7 минг сўмлик маҳсулот тайёрланганлигини қандай изоҳлаш мумкин?!

Комбинатда тайёр маҳсулотлар омбори жуда тор эди. Ҳозир тегишли министрликнинг ремонт-қурилиш бошқармаси ишчилари корхонада улкан тайёр маҳсулотлар омбори қуришни бошлаб юбордилар. Шунингдек, аҳолининг мебель маҳсулотларга бўлган талаб-эҳтиёжини ўрганиш ҳамда маҳсулот турларини янгилаб бориш мақсадида республика мебель ва ёғочни қайта ишлаш министрлиги ҳамда Олмалиқ шаҳар Совети ижроия комитети шаҳарда мебель фирма магазинини очишга қарор қилдилар. Бироқ ҳали шаҳар ижроия комитети магазин учун бино ажратиб бергани йўқ. Магазин очилса корхонада ортиб қолган мебель михлари, елимлар, ойналар ва шунга ўхшаш маҳсулотлар билан ҳам харид қилиш имкони яратиларди.

— Ҳамма ишни кадрлар ҳал қилади,— деди биз билан суҳбатда комбинат директори А. Мажитов.— Инсон омили кўп жиҳатдан катта аҳамиятга эга. Ишчилар учун зарур маданий-маиший шароитлар яратиб бериш маъмуриятнинг диққат марказида. Жумладан, комбинатда озиқ-овқат ва кулинария билан савдо қилувчи магазинлар очилди. Айни пайтда химиявий тозалаш қабул пункти, аёллар ва эркаклар сартарошхонасидан иборат маиший хизмат уйи, мева ва сабзавотлар, «шарбатлар —сувлар» дўконлари қурилмоқда.

Хуллас, ишлаб чиқаришнинг пухта ташкил этилганлиги ва меҳнат интизомининг яхшиланганлиги кунлик ўсиш суръатига ҳам таъсир этмоқда.

О. ХУШНАЗАРОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

(Боши 1-бетда).

муддатли давлат программасини ишлаб чиқишни зарур деб топди. Бу программани ишлаб чиқиш чоғида социал проблемаларнинг ҳал этилишига, уй-жой қурилиши илдам суръатларини таъминлашга, аҳоли таъминоти ва унга хизмат кўрсатишни яхшилашга, мактабгача тарбия муассасалари, мактаблар, соғлиқни сақлаш объектлари тармоғини кенгайтиришга, маданият, спорт, туризмни ривожлантириш учун база яратишга, шунингдек, жойларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар билан ривожлантириш ҳисобига аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан энг кўп даражада таъминлашга биринчи даражали эътибор берилиши лозим. Программани ишлаб чиқиш чоғида ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш суръатларини жадаллаштиришни, ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан интенсивлашга ўтказишни, вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни, тубдан яхшилаш кўзда тутилиши белгиланади. Мазкур чора-тадбирларнинг амалга оширилиши ана шу ўлканинг жуда катта имкониятларидан умумдавлат манфаатлари йўлида янада самаралироқ фойдаланишга, унинг бойликларини совет халқига хизмат қилдиришга, бу ерда яшовчи кишиларнинг эҳтиёжларини яхшироқ ва тўлароқ қондиришга имкон беради.

Сиёсий бюро мажлисида Владивостокда олға сурилган, тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга, Осиё қитъасидаги социалистик мамлакатлар билан, Ҳиндистон билан ҳамкорликни мустаҳкамлашга, Афғонистондаги вазиятни бартараф этишга, Осиё—Тинч океани регион давлатлари билан ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга қаратилган ташаббусларни рўёбга чиқариш юзасидан амалий ҳаракатларга алоҳида эътибор берилди.

Сиёсий бюро Шимол ва Сибирь дарёлари сувининг бир қисмини мамлакатнинг жанубий районларига оқизиш билан боғлиқ бўлган лойиҳа ишлари ва бошқа ишларни бажариш масалаларини кўриб чиқиб, жамоатчиликнинг кенг доираларини талаб қилаётганидек, ана шу проблеманинг экологик ва иқтисодий жиҳатларини қўшимча равишда ўрганиш зарурлиги муносабати билан бу ишларни тўхтатишни мақсадга мувофиқ деб топди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорида асосий эътиборни энг аввало мавжуд сув ресурсларидан янада тежаб-тергаб ва самарали фойдаланишга ҳамда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлашнинг ҳамма омилларидан комплекс фойдаланишга қаратиш, моддий воситаларни ҳам аввало айни мана шу ишларга сарфлаш кўзда тутилади.

Мамлакат қурилиш комплексини бошқаришни ва қурилишда хўжалик механизмини янада такомиллаштириш масалалари юзасидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарори қабул қилинди. Бу қарорда инвестиция жараёнини тубдан яхшилашга, капитал қурилишни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилган бир қанча катта-катта тадбирларни амалга ошириш мўлжалланган. СССР Қурилиш ишлари давлат комитети СССР иттифоқ-республика қурилиш комитетига айлантирилади. Унинг СССР Министрлар Совети доимий органи сифатида қурилиш комплексига раҳбарлик қилишдаги роли ва вазифалари белгилаб қўйилди. Бу соҳада марказлаштирилган раҳбарликни кучайтириш билан бир қаторда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг ҳуқуқлари анча кенгайтирилади. Республика Қурилиш министрликлари бевосита уларга бўйсундирилади, планларнинг бажарилиши, республикалар, ўлкалар ва областларни социал-иқтисодий жиҳатдан комплекс ривожлантириш учун маҳаллий органларнинг жавобгарлиги оширилади. Қурилишда планлаштириш, маблағ билан таъминлаш ва хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашни тубдан яхшилаш, шунингдек, бошқарув аппаратини анча қисқартириш чоралари кўзда тутилади. Ишларнинг пировард натижаларига эришишда пудрат шартномаларининг роли, қурилиш барча қатнашчиларининг ўзаро иқтисодий жавобгарлиги ва манфаатдорлиги кучаяди. Қурилиш-монтаж ташкилотларининг планларни бажариш, қурилиш ишлаб чиқаришининг техникавий ва сифат даражасини янада ошириш соҳасидаги фаолиятида уларнинг ҳуқуқлари кенгайтирилади.

Сиёсий бюро КПСС XXVII съезди кўрсатмаларига мувофиқ равишда мамлакат социал-иқтисодий тараққиётининг ҳозирги босқичида ишлаб чиқаришнинг кооператив формаларини ривожлантиришнинг асосий принципларини кўриб чиқди ва маъқуллади. Кооперативларни тузиш ва ривожлантириш министрликлар ва идоралар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари иштирокида ихтиёрийлик асосида амалга оширилиши ва биринчи навбатда аҳолининг маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга, шунингдек маҳаллий ресурслардан, иккиламчи хом ашё ва чиқитлардан фойдаланиш йўли билан аҳолига хилма-хил хизмат кўрсатишга қаратилиши лозимлиги кўрсатиб ўтилди. Кооперативларнинг фаолияти тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш принципида уставга мувофиқ равишда ташкил этилади. Биринчи қадам сифатида ҳукуматнинг бир қанча иттифоқдош республикаларда иккиламчи хом ашёни тайёрлаш ва қайта ишлаш кооперативлари ташкил этиш чоралари тўғрисидаги таклифи маъқулланди.

Сиёсий бюро ташқи иқтисодий фаолиятни тубдан такомиллаштириш тадбирларини маъқуллади. Ташқи иқтисодий алоқаларни, уларни планлаштириш ва хўжалик ҳисобини бошқаришни ташкил этишни яхшилашга қаратилган комплекс тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилади. Ташқи иқтисодий фаолиятни амалга оширишда министрликлар, ишлаб чиқариш бирлашмалари, корхоналар ва ташкилотларнинг ҳуқуқларини анча кенгайтириш мақсадга мувофиқ, деб топилди. Социалистик мамлакатлар билан муттасил ҳамкорликни таъминлашга, бирлашмалар ва корхоналарнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари доирасида бевосита ишлаб чиқариш алоқаларини ҳар томонлама кенгайтириш, биргаликдаги корхоналар ва цехлар ташкил этиш учун иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитлар яратишга асосий эътибор берилади.

СССР Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги ҳамда СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги бирлашмалари ва корхоналарини 1987 йилдан бошлаб тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш ҳақидаги ҳукумат таклифлари маъқулланди.

Сиёсий бюро 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи ғалабаси ёдгорлигини барпо этиш ишлари қандай бораётганлиги масаласини кўриб чиқиб ва ана шу лойиҳанинг бўлиб ўтган кенг муҳокамаси якунларини, жамоатчилик билдирган эътирозлар ва таклифларни, Поклонная горада амалга оширилган тайёргарлик ишларини ҳисобга олган ҳолда Москва шаҳрида ўрнатиладиган Ғалаба ёдгорлигининг асосий монументи учун очиқ конкурс ўтказишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади.

М. С. Горбачевнинг Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ВСР Давлат кенгашининг раиси Чионг Тинь билан учрашуви натижалари маъқулланди. Сиёсий бюро Совет Иттифоқи билан Вьетнам ўртасидаги қардошларча дўстлик ва самарали ҳамкорлик изчиллик билан мустаҳкамланиб ва ривожланиб бораётганлигидан, Совет—Вьетнам муносабатларини янада мустаҳкамлаш ҳамда Осиё—Тинч океани регионида вазиятни соғломлаштириш масалаларида партияларимиз ва давлатларимиз позицияларининг бир хиллигидан мамнуният изҳор қилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг МХРП Марказий Комитети Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг раиси Ж. Батмунх билан суҳбати якунларини маъқуллади. СССР билан Монголия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликка юксак баҳо берилди, икки томонлама иқтисодий алоқаларнинг, Осиёда мустаҳкам тинчлик ва яхши қўшничилик манфаатлари йўлида актив баҳамжиҳат ҳаракатнинг самарадорлигини оғишмай юксалтиришнинг муҳимлиги таъкидланди.

КПСС делегациясининг Япония Компартияси Марказий Комитети Президиумининг раиси Т. Фува бошчилигидаги ЯКП делегацияси билан музокаралари якунлари маъқулланди. Бу музокаралар 1984 йил декабрида қабул қилинган КПСС ва ЯКП қўшма Баёнотини амалга ошириш йўлида янги муҳим қадам бўлди, энг аввало ядро уруши хавфига қарши, ядро қуролини бутунлай тақиқлаш ва тугатиш учун курашда иккала партия ўртасидаги алоқалар ва ҳамкорлик янада ривожланиб бораётганлигидан далолат бермоқда.

Сиёсий бюро ўртоқ Н. И. Рижковнинг Туркия Республикаси Бош министри Т. Озал билан Москвада бўлиб ўтган музокаралари тўғрисидаги ахборотини тинглаб, бу музокаралар СССР билан Туркия ўртасида савдо-иқтисодий, маданий ҳамда бошқа соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантириш учун, Европада ва бутун дунёда тинчлик манфаатларини кўзлаб, мамлакатларимиз ўртасидаги яхши қўшничилик ва ҳамжиҳатлик мақсадида мулоқотни давом эттириш учун истиқболни кенгайтирганлигини таъкидлади.

Сиёсий бюро ўртоқ И. В. Капитоновнинг КПСС делегациясининг Яман Халқ Демократик Республикасига, социалистик Эфиопияга ва Яман Араб Республикасига сафари ҳақидаги ахборотини кўриб чиқди. Совет Иттифоқининг ана шу мамлакатлар билан анъанавий дўстона муносабатлари ривожланаётганлигидан, КПССнинг Яман социалистик партияси ва Эфиопия ишчи партияси билан қалин ҳамкорлигидан мамнуният изҳор этилди. Совет Иттифоқи Арабистон ярим ороли ва Африка Мугузи районидаги давлатларнинг мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш учун, улар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари учун, уларнинг ички ишларига ташқаридан аралашишга қарши муттасил курашиб келганлиги ва ҳозир ҳам курашаётганлиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси социал-иқтисодий қурилиш ҳамда чет мамлакатлар билан алоқаларни ривожлантиришнинг бошқа баъзи масалаларини ҳам муҳокама қилди.

ОБУНА—86

ЯНГИ МАВЗУЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Газетхон газета ҳақида

Хўжалигимизда ҳозир обуна ишлари қизғин бораяпти. Ҳар йили колхозчилар вақтли матбуот нашрларига қизиқиш билан ёзилишади. Ўтган йили бу муҳим кампанияни 1 сентябргача тугаллаган эдик. Кўзда тутилган 10,5 минг сўмлик ўрнига 11 минг сўмликдан кўпроқ обуна тўпланган эди.

Бу йил ҳам обунани бир ой ичида ниҳоясига етказиш тадбирларини кўрмоқдамиз. Колхозчиларни 11,5 минг сўмликдан кўпроқ матбуот нашрларига обуна қилишни мўлжалламоқдамиз. 15 нафар жамоатчи матбуот тарқатувчи дала шийпонларида, ферма ва устахоналарда фаолият кўрсатмоқда. Улар активлиги билан шу кунгача салкам 7 минг сўмлик обуна тўпланди.

Колхозчилар бошқа нашрлар қатори «Тошкент ҳақиқати» газетасига ҳам қизиқиш билан ёзилмоқдалар. Ўтган йили 190 киши шу газетага ёзилган эди. Ҳозироқ «Тошкент ҳақиқати» газетхонлари сони 200 дан ошди.

Газета кейинги пайтларда меҳнат коллективларидаги ўзгаришларни турли формаларда газетхонларга етказмоқда. Ҳаётдаги салбий ҳолатларни дадил фош этмоқда. Меҳнаткашларнинг дам олишини уюштириш, физкультура ва спорт ишларини яхшилаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳам газетанинг ҳар бир сонида бериб борилаяпти. Бундан буён эълон қилинаётган материаллар мавзуининг янада кенгайишини, газетанинг чиройли қиёфага эга бўлишини истаймиз.

Ҳозир барча меҳнат коллективлари партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, беш йиллик топшириғини муддатидан олдин бажариш юзасидан бошланган мусобақага актив қўшилган. Мусобақа давомида янги-янги қаҳрамонлар туғилмоқда. «Замондошларимиз» рубрикаси остида ишлаб чиқариш илғорлари ҳақида очерк ва лавҳалар ўқиб, улар тажрибасидан баҳраманд бўлсак деймиз.

Хўжаликларда оила пудрати усулини кенгайтириш чоралари кўрилмоқда. Гектарчиликка қарши кураш пайтида маълум вақт оила пудрати усули ҳам барҳам топган эди. Лекин ҳаёт бу ишнинг нотўғри бўлганлигини исботлади. Эндиликда оила пудрати кенг қўлланилмоқда. Бу усулда ишлаётган оилалар хўжалигимизда оз эмас. Набихўжа Қорахўжаев бошлиқ бригадада оила пудрати намунали йўлга қўйилган. Шу усулда 3,5 гектар ерда помидор ўстирилаяпти. Жўра Собиров, Сайфулла Бурхонов, Марям Музаффарова каби колхозчилар ўз оила аъзолари билан мўл помидор ҳосили етиштирмоқдалар. Улар ҳар гектар ердан шу кунгача пландаги 32 тонна ўрнига 60 тоннадан ошириб ҳосил йиғиштириб олдилар.

Газета саҳифаларида оила пудрати усулининг самарадорлигини кўрсатувчи мақолалар берилишини истаймиз. Бу усулни фақат сабзавотчиликда эмас бошқа тармоқларда ҳам кенг қўллаш мумкин. Айни пайтда РАПОга қарашли корхона ва хўжаликларда ишни янги талаблар асосида қайта қуриш қандай самаралар бераётганлигини ҳам кўрсатиб бериш керак. Жадаллаштириш ва қайта қуриш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ишлаб чиқаришга қандай наф келтираётганлигини мисоллар билан очиб бериш лозим.

Меҳнатсиз даромадга қарши, ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш юзасидан бошланган кураш дастлаб газета саҳифаларида ёритиб турилди. Лекин вақт ўтиши билан у эътибордан четда қолмоқда. Бу темалар мавсумий эмас. Иллатларга қарши мунтазам кураш олиб бориш зарур. Шундай эътирозларни районимизда чиқаётган «Шонли меҳнат» газетаси адресига ҳам айтиш мумкин. Газетада берилаётган материаллар тематикасини кенгайтириш, мақолаларнинг ўқимишли ва таъсирчан бўлишини таъминлаш керак.

Газета қудратли тарбия қуролидир. Илғорлар намунасида кишиларни тарбиялаш, нопок шахсларнинг кирдикорларини фош қилувчи фельетонлар, сатира ва юмор жанридаги кичик ҳажмли асарлардан бериб бориш зарур. Токи уларни ўқиб одамлар ўз характерларидаги камчиликларни тузатсинлар, ёмондан узоқлашиб, яхшиларга йўлдош бўлсинлар.

Ш. БАҲОДИРОВ,
Тошкент районидаги Ильич номли колхоз партия комитетининг секретари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

16 август куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Сирдарё область шаҳар ва район партия комитетлари ҳузуридаги партия комиссияларининг иш практикаси кўриб чиқилди. Мазкур масала юзасидан қабул этилган қарорда уқтирилишича, ижобий ўзгаришлар билан бир қаторда умуман кўпгина партия комиссияларининг иш савияси ҳали ошиб бораётган талабларга жавоб бермайди. Бошланғич партия ташкилотларининг ҳаммасида ҳам ишчанлик, ўз-ўзини танқид кайфияти, ўзаро юксак талабчанлик, Устав талабларидан чекиниш ҳолларига нисбатан муросасизлик вазияти вужудга келтирилган эмас. Область партия комитетига, шаҳар, район партия комитетларига партия Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми, КПСС XXVII съезди кўрсатмаларига мувофиқ партия ва давлат интизомини янада мустаҳкамлаш йўлини изчиллик ва қатъият билан турмушга татбиқ этиш топширилди. Партия комиссияларининг, бошланғич партия ташкилотларининг куч-ғайратлари ҳар бир ишлаб чиқариш коллективида талабчанлик муҳитини, ҳар қандай қоида бузиш ва суиистеъмолларни қоралаш муҳитини вужудга келтиришга қаратилсин. Қонунни бузаётган мансабдор шахслардан ва партия аъзоларидан қаттиқ жавоб талаб қилинсин.

Марказий Комитет бюросининг мажлисида республика корхоналари, ташкилотлари ва хўжаликларида давлатни алдаш фактлари, қўшиб ёзишлар ва статистика ҳисоботларидаги қалбакиликлар тўғрисида Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси билан халқ контроли комитетининг хати муҳокама этилди. Шу масалага доир қарорнинг баёни матбуотда эълон қилинади.

«Известия» газетасининг 1986 йил 26 июнь сонида босилган «Ақл бовар қилмайдиган факт» сарлавҳали мақола муҳокама қилинди. Газетанинг танқидий чиқиши тўғри, деб топилди. Тошкент область ижроия комитетига истиқомат жойларидаги, айниқса ўсмирлар ўртасидаги иш жуда бўшаштириб юборилганлиги, паспорт режимини бузиш, давлат таъминотига ёки васелигига муҳтож бўлган болаларга эътиборсизлик фактлари кўрсатиб ўтилди.

Областдаги партия комитетлари бюроларининг қарорларига биноан ота-оналарининг қаровисиз қолган болаларнинг тақдирига бағритошларча қарашда айбдор бўлган тегишли органлар ходимларидан бир группаси партиявий жавобгарликка тортилганлиги, мақолада кўрсатилган посёлкада ободончилик ишлари ўтказилганлиги, меҳнаткашларнинг уй-жой шароитлари яхшиланганлиги, бир қанча социал-маданий объектлар ташкил этилганлиги ва ишлаб турганлиги маълумот учун қабул қилинди. Сирдарё ва Жиззах область партия комитетларига мақолада кўрсатилган болалар ва ўсмирларнинг тақдирини ҳал этиш юзасидан ўз вақтида чора кўрмасликда айбдор бўлган мансабдор шахсларнинг партиявий жавобгарлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш топширилди.

Марказий Комитет бюроси партия комитетларининг, республика халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг зиммасига болаларнинг — етимларнинг ёки ота-оналар қаровисиз қолган гўдакларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тарбияси қийин ўспиринлар билан тарбиявий иш олиб бориш масалаларига ўз муносабатини тубдан ўзгартириш вазифасини юклади. Бунинг учун ички ишлар, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими, соғлиқни сақлаш, социал таъминот органларидан, балоғатга етмаганлар масаласига оид ишлар билан шуғулланувчи комиссиялардан қаттиқ жавоб талаб қилинсин. Ўзларига қарашли корхоналар, ташкилот ва муассасаларнинг уй-жой посёлкаларини ҳамда шаҳарчаларини социал-маданий жиҳатдан ривожлантириш учун республика министрликлари ва идораларининг масъулиятини оширишни таъминлайдиган чора-тадбирлар белгиланди.

Марказий Комитет бюроси Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтидаги камчиликлар тўғрисида тушган аризаларни текшириш натижаларини кўриб чиқди. Студентлар ва ходимлар ўртасидаги таълим-тарбия ишида жиддий камчиликлар, ўзлаштириш ва илмий-тадқиқот ишларининг самарадорлиги кўрсаткичларидаги қўшиб ёзишлар, профессор-муаллимларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдаги ҳилофликлар ҳамда маъмурий бинони безашдаги ортиқчаликлар учун институт ректори С. Искандаров эгаллаб турган лавозимидан бўшатилди. КПСС Уставига мувофиқ унинг партиявий жавобгарлиги тўғрисидаги масала институтнинг бошланғич партия ташкилотида кўриб чиқилади.

Тошкент шаҳар партия комитетига Х. Хайруллаевдан институт партия комитетининг секретари лавозимида фойдаланиш мақсадга мувофиқми ёки йўқми эканини, бошқа айбдор шахсларнинг масъулиятини кўриб чиқиш топширилди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ва институт ўқув хўжалигининг меҳнат коллективларидаги маънавий-психологик иқлимни соғломлаштириш юзасидан зарур чоралар кўрилиши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг мажлисида партиявий ва иқтисодий ишнинг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилиб, улар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети озуқа тайёрлаш бўйича районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1986 йил 1 августгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Ўрта Чирчиқ районига (район партия комитетининг секретари Камолов, район ижроия комитетинг раиси Шерматов, район агросаноат бирлашмаси раиси Пўлатов, агросаноат комплекси ишчилари касаба союзи район комитетининг раиси Отақулов, район комсомол комитетининг секретари Раҳмонова ўртоқлар). Бу районда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 74,2 процент, шу жумладан, пичан 113,3 процент, ўт уни ишлаб чиқариш 47,1 процент бажарилган. Жами 54,1 процент озуқа бирлиги миқдорида дағал ва ширали озуқалар тайёрланган, 17,3 процент миқдорида силос бостирилган ва 15 кунда 12 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Паркент районидан олиб берилади.

Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумига (директори Сатторов, партия ташкилотининг секретари Нестеров, касаба союз комитетининг раиси Макаримов, комсомол комитетининг секретари Дурундетов ўртоқлар). Бу совхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 80,4 процент, шу жумладан пичан тайёрлаш 31,4 процент, ўт уни ишлаб чиқариш 10,8 процент бажарилган. Жами 60,7 процент озуқа бирлиги миқдорида дағал ва ширали озуқалар тайёрланган. 52 процент миқдорида силос бостирилган ва 15 кунда 17,9 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхозидан олиб берилади.

Бўка районидаги «Ленинизм» колхозига (раиси Аҳмедова, партия ташкилотининг секретари Амиров, касаба союз комитетининг раиси Деҳқонбоев, комсомол комитетининг секретари Иброҳимов ўртоқлар). Бу колхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 68 процент, шу жумладан пичан 61,1 процент бажарилган. Жами 60,1 процент озуқа бирлиги миқдорида дағал ва ширали озуқалар тайёрланган. 53,7 процент миқдорида силос бостирилган ва 15 кунда 16,3 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумига, Бўка районидаги «Ленинизм» колхозига биттадан енгил автомашинанинг талаб катта бўлган маркасидан ажратиш топширилди.

Ғалаба ва Пискент районларида, Ғалаба районидаги Киров номли, ўқув хўжалиги, Паркент районидаги «Паркент» совхозида Коммунистик районидаги К. Маркс номли ҳамда Ғалаба районидаги Энгельс номли колхозларда дағал ва ширали озуқа жамғаришда яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

ЮКСАК МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

16 август куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг бир группасига тантанали вазиятда СССР орден ва медаллари топширилди. Улар ўн биринчи беш йиллик топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини бажаришда эришган ютуқлари учун ана шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

Тошкент тепловоз депосининг слесари В. И. Андреевга Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилди.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлар орасида «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр пайвандчиси Ш. Н. Абдуюсупов, Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг бошлиғи Н. А. Белогуров, «Узбексельмаш» заводининг ишчиси А. М. Қурбоновлар бор. Ватаннинг юксак мукофотларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. П. Романовский топширди.

◆ ОҚҚЎРҒОН районидаги Вотинцев номли колхознинг Худойберган Аҳмедов бошчилик қилаётган бригадаси деҳқонлари ғўза парваришини уюшқоқлик билан давом эттиришмоқда. Улар айни ҳал қилувчи паллада ҳар бир агротехника тадбирини маромида ўтказмоқдалар. Съездлар йилида коллектив аъзолари 148 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олишга сўз беришган. Суратларда: (ўнгда) бригаданинг тажрибали механизатори Суюн Ғойибназаров; ғўза қатор ораларига ишлов бериш пайти.

А. Зуфаров фотолари.

МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАНДИ

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг А. Жалилов етакчилик қилаётган бригадасида тажрибали пахтакорлар кўп. М. Абдуллаев, Б. Хаитов, А. Ҳасанбоев, К. Нишоналиевалар бир неча йиллардан буён пахта экиб, мўл ҳосил етиштираётган миришкорлардир. Уларнинг фидокорона меҳнатлари, маслаҳатлари туфайли бу йил ҳам карталарда мўл ҳосил тўпланди. 80 гектар майдонда деҳқончилик қилаётган бригада аъзолари парвариш жараёнида агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказганликлари туфайли ғўзаларда 9—10 тадан бўлиқ кўсак бор.

И. ДИЛМУРОДОВ.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

◆ ПАРИЖ

Франция ҳукуматининг фан эҳтиёжлари учун бюджетдан ажратиладиган маблағни 3 миллиард франк камайтириш ҳақидаги қарори давлат илмий тадқиқот муассасаларининг тугатилишига, фан-техника ходимлари орасида ишсизликнинг ўсишига олиб келади. Ҳукумат ҳозирги молия йилида илмий ишларни амалга ошириш учун мўлжалланган маблағларни камайтиришни режалаштириб, шу тариқа мазкур соҳада банд бўлган кишиларнинг 1,5 процентини ишдан бўшатишга «рухсатнома» бериб қўйди. Яқин вақт ичидаёқ сал кам 500 нафар олим, инженер, лаборант ишдан бўшатилади.

◆ ҚОҲИРА

Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан қурилган баланд Асвон тўғони атрофдаги районларнинг саноат ва социал жиҳатдан ривожланишида қудратли омил бўлди. Бир вақтлар кичик чет шаҳар ҳисобланган Асвон йирик иқтисодий марказга айланди. Яқин орада у ўсиб, Нилнинг шарқий соҳилига ҳам ўтади. Ҳозир Миср Араб Республикаси шаҳарсозлари ишлаб чиқаётган Асвон шаҳрини ривожлантиришнинг перспектив планида ана шу кўзда тутилган.

◆ ГАВАНА

Санта-Клара шаҳридаги Совет—Куба ҳамкорлигининг тўнғич объектларидан бири — йирик машинасозлик заводи жадал реконструкция қилинмоқда. Куба индустриясининг бу етакчи корхонасида СССРдан келган мутахассисларнинг техникавий ёрдами билан шу йилнинг ўзида иккинчи серунум ва тежамли мартен печи қуриб битказилди. Бу корхонада Куба ва Совет мутахассислари ўртасида давом этаётган интернационал социалистик мусобақа заводнинг лойиҳа қувватларини ошириш ишлари суръатини жадаллаштирмоқда.

Санта-Кларадаги завод СССР билан Куба ўртасидаги дастлабки ҳукуматлараро битимга мувофиқ 1964 йил май ойида ишга туширилган эди. Халқ ҳокимияти йилларида Кубада қурилган шакар қамишни қайта ишлаш корхоналари эндиликда Кубанинг ўзида ясалган машина-ускуналар билан тўла таъминланмоқда.

(ТАСС, 18 август).

ГЕКТАРИДАН 250 ЦЕНТНЕРДАН

ПАРКЕНТ районидаги «Гулбоғ» совхозининг деҳқонлари бу йил давлатга мавжуд 209 гектар майдондан 2300 тонна картошка топшириш мажбуриятини олганлар. Ҳозир хўжаликдаги барча куч ва техника етиштирилган ҳосилни ўз вақтида сифатли йиғиб-териб олишга қаратилган.

Совхозда бу соҳада ютуқлар катта. Агар ўтган йили шу кунгача давлатга 40 тонна картошка сотилиб, гектаридан 140 центнер ҳосил олинган бўлса, бу йил шу кунгача улар картошка ҳосилдорлигини 250 центнерга етказишмоқда. Кунига 100 тонна картошка истеъмолчиларга жўнатилмоқда. Бу борадаги йиллик план эса 60 процентга бажариб қўйилди.

Бригадалараро мусобақада биринчи бўлимнинг А. Хамдамов бошлиқ коллективи олдинда бормоқда. Бригаданинг ери нотекис паст-баланд. Лекин шунга қарамай район бўйича энг юқори кўрсаткичга эришилди. Бунинг боиси нимада?

— Биринчидан, ишни пудрат усулида ташкил этишнинг фойдаси катта бўлди,— деди бригада бошлиғи, — одамларда меҳнатга нисбатан муносабат тубдан ўзгарди. Ҳамма пировард натижанинг юқори бўлиши учун баравар жон куйдирмоқда. Иккинчидан, экинларга ўз вақтида ишлов берилиб, озиқлантирилиб борилди. Ерга уруғ экилиб, то у пишиб етилгунга қадар далада навбатчилик ташкил этдик. Ишчиларга унумли меҳнат қилишлари учун зарур бўлган шарт-шароитлар яратиб берилди.

Бригада далаларида ҳамон иш қизғин. Етиштирилган ҳосилни сифатли кавлаб, уни истеъмолчиларга етказиб беришда механизатор Ҳ. Маҳмудов ва шофёр Т. Рўзиматов, Ў. Парпиевлар жонбозлик кўрсатишмоқда. Бригаданинг Т. Бердиқулова, Т. Икромова, Ў. Султонова сингари ишчилари кунига 1300—1400 килограммдан картошка териб, нормани 1—1,5 ҳисса ошириб бажариб барчага ибрат бўлишаяпти.

Р. ХУДОЁРОВ.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ЖАВОБИ

МЕХИКО. АҚШ президенти Рейган яқинда Мексикада учрашган «деҳли олтилиги» давлат ва ҳукумат бошлиқларининг олий даражада навбатдаги Совет — Америка учрашувига қадар ядро портлатиши ўтказмасликка даъватини рад этди. У мексикада чиқадиган «Эксельсиор» газетаси саволларига берган жавобида «деҳли олтилиги» ҳамма ядровий давлатларни ва аввало АҚШни даъват этаётганидек, СССРдан намуна олиб ядро портлатишларига мораторий эълон қилиш ядро қуролларини узил-кесил тугатишга ёрдам бермайди, деб айтди.

БУ АНЪАНА КЕНГ ОММАЛАШСИН

ОИЛАМИЗ БИЛАН БИРГА ДАМ ОЛАМИЗ

«Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг химиклар боғида ўтказилган навбатдаги халқ сайили ана шундай номланди.

— Шаҳримизда бундай тадбирлар ўтказиб турилиши тобора анъанавий тус олмоқда, — дейди шаҳар ижроия комитети раиси Н. Шарипов.— Ушбу сайилга тайёргарлик ишларини бир ой илгари бошлаб юборган эдик. Шаҳарнинг турли жойларида эълонлар ҳамда сайил программаси осиб қўйилди. Уч кун илгари эса «Социалистический Чирчик» газетаси орқали яна бир бор ана шу тадбир ҳақида хабар қилдик. Бу эса сайилга меҳнаткашларнинг кўпроқ қисмини жалб этиш имконини берди.

Дарҳақиқат, шу куни бу ерга минглаб чирчиқликлар ўз оилалари билан ташриф буюришди. Ҳар бир кишининг юзида табассум жилоланиб турарди. Улар ўзлари ёқтирган машғулотлари билан банд бўлдилар. Кимдир халқ духовой оркестри ижросидаги музикани тингласа бошқа биров шахмат-шашка мусобақаларида иштирок этди.

Ушбу кечада сайил иштирокчиларига «Химик» маданият саройи қошидаги миллий музика асбоблари ҳамда вокал-чолғу ансамбллари, халқ духовой оркестри хизмат кўрсатди. Шаҳарнинг умумий овқатланиш трестига қарашли тармоқларнинг коллективлари эса ўзларининг ширин таомлари билан дам олувчиларни хушнуд этишди. Шу куни бу ерда «Лола», «Ғунча» фабрикалари ва бошқа бир қатор саноат корхоналарининг савдо кўргазмаси ташкил этилди. Халқ сайилида «Эрудит» кинодискотека клубининг ичкиликбозлик ва алкоголизмнинг олдини олиш ҳамда атеистик мавзудаги фильмлари намойиш этилди.

— Бу сайиллар биз пенсионерлар учун айни муддао бўлди, — дейди «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси собиқ ишчиси пенсионер И. Филиппенко.— Вокал-чолғу ансамбллари ижросидаги куйлардан ташқари миллий қўшиқлар, лапарлар ижро этилса янада яхши бўларди.

— Бундан ташқари кичкинтойлар учун кўплаб қизиқарли программалар ташкил этилиши, аттракционлар сонини кўпайтириш лозим,— деб суҳбатимизга қўшилди бирлашма энергетиги Ғ. Носиров, — мана бугун мен ўз оилам билан дам олгани келдим. Лекин фарзандларимиз дам олиши учун деярли имкониятлар яратилмаган.

Шу кунги кечада кўплаб меҳнаткашлар химиклар боғидаги аттракционлар сони камлиги, уларни янада кўпайтириш лозимлиги ҳақида гапирдилар.

Тобора оммавий тус олаётган халқ сайиллари ташкилотчилари олдида ҳали кўп муаммолар турипти. Ана шу муаммоларни ҳал қилишда тегишли министрликлар, идоралар яқиндан ёрдам беришса яхши бўларди.

А. ҲАКИМОВ.

ФИЛЬМЛАР, СПЕКТАКЛЛАР

Ўзбекистон ССР илмий-оммабоп фильмлар студиясида яратилган «Қанотлар фонидаги лавҳалар» фильми тошкентлик авиасозлар меҳнат жасоратини жонли акс эттирган. Лента яқинда республика кино уйида намойиш этилди.

Шу куни корхонанинг донгдор самолётсозлари республикамиз киносанъаткорлари билан учрашдилар. Учрашув сўнгида «Ўзбекфильм» студиясида қайта суратга олинган «Лейтенант Некрасовнинг хатоси» фильми ҳам кўрсатилди.

◆ ◆

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида қўлга киритилаётган ютуқлар билан «Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили» ҳужжатли фильми орқали танишиш мумкин. Ўзбекистон ССР илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студияси томонидан яратилган бу фильмда корхонада амалга оширилаётган техникавий тадбирлар кўрсатиб берилган.

◆ ◆

Таниқли режиссёр С. Каприелов ўзбек актерлари билан ижодий алоқа боғлаб келмоқда. Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театри билан ҳамкорлик айниқса, яхши самара бермоқда.

Санъаткор отахон театр репертуаридан ўрин олган «Маршал Жуков» спектаклини саҳнага олиб чиқиб, режиссёрлик маҳоратини намойиш этган эди. У ҳозир яна бир асар устида қизғин иш олиб бормоқда.

Драматург В. Дозорцевнинг «Сўнгги қабул» пьесаси унинг бошчилигида саҳналаштирилди. Бу асар театрнинг кичик саҳнасида яқинда намойиш этилади.

А. АЛИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

21 август соат 20.00 да

ТАМАРАХОНИМНИНГ ИЖОДИЙ КЕЧАСИ

(туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланган)

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати

ТАМАРАХОНИМ

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Ғанижон ТОШМАТОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Тамара ЮНУСОВА, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Малика АҲМЕДОВА, Муҳаббат ШАМАЕВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Илёс МАЛЛАЕВ, Зиёда МАДРАҲИМОВА, Феруза СОЛИҲОВА.

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари Дўстлиги Саройи кассаларида соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

ПОЙТАХТИМИЗ МУЗЕЙЛАРИДА

ОЙНАДЕК КЎРИНАДИ

Қ. С. Зоиров номидаги Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш музейи экспонатлари яна биттага ортди. Бу ерда Германия Демократик Республикасининг Дрезден шаҳридаги гигиена музейида шишадан тайёрланган одам макети намойиш этилмоқда. Электрлаштирилган макет орқали республикамиз медицина муассасаси ходимлари, студентлар билан бир қаторда оддий томошабинлар ҳам одам анатомияси билан яқиндан танишишлари мумкин.

Ана шундай макет Москва, Ленинград, Рига ҳамда Олмаотадаги медицина музейларида ҳам намойиш этилмоқда. Уни тайёрлаш учун 149 та лампочка ва 14 минг метр сим сарфланган.

Макетни ўрнатишда ГДРлик инженер Альфред Задикке яқиндан ёрдам берди. Унинг айтишича, бундай макет 25 йил бузилмай ишлаши мумкин.

Музей кинолекторийсида деярли ҳар куни тиббиёт фани ва амалиётида қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилувчи фильмлар ҳам кўрсатилмоқда. Турли хил касалликлар ҳамда алкоголизмнинг аянчли оқибатлари ҳақида лекциялар уюштирилмоқда.

Р. УСМОНОВА.

ҚАНДОЛАТ ЦЕХИ

Ғазалкент шаҳар марказига кириб боришингиз билан эътиборингизни беихтиёр кўркам, қўшқаватли савдо маркази тортади. Бу маданий хизмат даргоҳининг юқори қаватида ресторан, пастки соя-салқин оромгоҳда эса музқаймоқ кафеси жойлашган. Ҳа, дарвоқе, йўл юриб келган киши ана шу кафеда бир дақиқа дам олиб, музқаймоқ билан чанқовбосди қилганига нима етсин. Ресторан қошида эса қандолат цехининг пазандалари эл дастурхонига кун сайин хилма-хил ширинликлар тортиқ этиб турибди.

Суратда: сиз музқаймоқ кафесида дам олаётган хўрандаларни ва қандолат цехининг хушмуомала сотувчиси Насиба Алиметовани кўриб турибсиз.

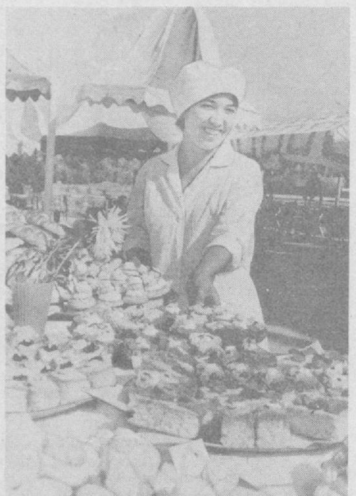

В. Портнов фотолари.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

ҚОҒОЗДА ҚОЛИБ КЕТДИ

СПОРТ ИНШООТЛАРИ ҚУРИЛИШИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

1980 йил октябрь ойида Тошкент шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети ҳамда область касаба союзлари Совети ҳамкорликда турар-жойларда оммавий физкультура ва спорт ишини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилган эдилар. Қарорда «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» маданият ва истироҳат боғида 3 минг кишига мўлжалланган трибунали спорт комплекси, сузиш бассейни, теннис кортлари қурилишини 1983 йилда тугаллаш планлаштирилган эди. Бу иш Ўзбекистон Маориф министрлигининг ремонт-қурилиш бошқармаси зиммасига юклатилган эди. Лойиҳа-смета ҳужжатларини эса «Узгипросельстрой» институти 1981 йил 1 июнгача тайёрлаб бериши, район ободонлаштириш бошқармаси эса ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини бажариши лозим эди. Шунингдек, яқин атрофдаги корхоналарни ҳам қурилиш ишларига жалб қилиш кўзда тутилганди. Аммо бу ишлар қоғоздагина қолиб кетди.

Котлован қазилгач, метро тоннели яқинлиги туфайли бу ерда бассейн қурилиши мақсадга мувофиқ эмаслиги маълум бўлди. Шунинг учун ишлар тўхтатиб қўйилди.

Шундан сўнг шаҳар партия комитети ана шу масалага иккинчи бор қайтиб, 1982 йилда Чилонзор район ижроия комитетига «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» маданият ва истироҳат боғини физкультура, спорт ва саломатлик масканига айлантиришни юклади. Бу ерда турли хил спорт тренажерлари, асбоб-анжомлари ўрнатилиши лозим эди.

Шаҳар план ҳамда молия бўлимларига боғда оммавий физкультура ишларини ташкил этишда ёрдам бериш вазифаси юклатилди. Маданият ва истироҳат боғининг ўзи эса шаҳар спорт комитети балансига ўтказилди. Лекин молия бўлими штатдаги одамларни тасдиқламади. Шундай қилиб шаҳар партия комитетининг қарори иккинчи бор бажарилмади.

Ҳозирги кунда маданият ва истироҳат боғида бассейн учун қазилган чуқурликдан бўлак ҳеч нима йўқ. Ахир бир вақтлар ана шу боғни аҳоли ўртасидаги оммавий-физкультура ишларини ривожлантириш масканига айлантириш планлаштирилган эди-ку!

Р. ИБРОҲИМОВ.

СТАРТЛАР, ТУРНИРЛАР

ЧЕМПИОН ОЛДИНДА

◆ Каспаров —Карпов реванш-матчининг Лондондаги биринчи бўлими яна тўрт ўйиндан сўнг ниҳоясига етади. Саккиз партиядан сўнг Каспаров 4,5:3,5 ҳисобида олдинга ўтиб олди.

Жума кунги учрашувда Карпов ўзи учун ажратилган муддатда белгиланган юришларни қилишга улгурмади: 31-юришда соат байроқчаси тушиб кетди ва унга мағлубият ёзилди. Бу зўрлар баҳсида камдан-кам учрайдиган ҳодисадир.

Т. ИСРОИЛОВ — ТУРНИР ҒОЛИБИ

◆ Чита шаҳрида мамлакатимиз армиячи спортчиларининг бокс турнири бўлиб ўтди. 67 килограммгача вазнда областимиз вакили Толиб Исроилов биринчи ўринни эгаллашга муяссар бўлди.

Энг оғир вазнда, финалда халқаро классдаги спорт мастери, жаҳон кубогининг совриндори Валерий Абаджан билан умидли чарм қўлқоп усталаридан бири бўлган Сергей Мозгуновлар учрашдилар. Кескин ўтган «жанг»да В. Абаджан бироз устунлик билан ғалаба қозонди.

Кучлилар турнирида областимиз вакиллари Э. Сеитхалилов (63,5 кг) ва Р. Султоновлар (60 кг) ўз вазнларида учинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар.

ФИНАЛГА ЙЎЛЛАНМА ОЛДИЛАР

◆ Чирчиқ шаҳрида Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Юность» соврини учун 1972—73 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида футбол бўйича республика зонал мусобақалари бўлиб ўтди. Унда областимиз вакиллари муваффақиятли иштирок этиб биринчи ўринни қўлга киритишди. Олмалиқлик Равшан Аминов турнирнинг энг яхши ўйинчиси деб топилди.

Шундай қилиб областимиз терма командаси (тренерлари К. Ўтабоев, В. Тигай) 22 мартдан 2 апрелгача ўтказиладиган республика финал мусобақаларига йўлланма олдилар.

ЧОЙХОНАДА АСКИЯ

◆ ҚОРАХИТОЙ қишлоғи марказидаги серфайз чойхона ҳар қачонгидан гавжум. Бугун бу ерга «Оҳангарон» совхозининг ишчи-хизматчилари билан бирга ҳаваскор аскиячилар тўпланишган.

Аскияни «Ленинчи» қишлоғидан келган ҳаваскорлар бошлаб беришди. Қ. Жўраев, М. Сиддиқов, Й. Эрмонов, С. Хўжахоновлар айтган «Полизчи», «Чорвадор», «Футбол» пайровлари кулги шинавандаларининг олқишига сазовор бўлди.

Шунингдек, район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари А. Сафаров, С. Ёрматов, Қорахитой қишлоқ маданият уйининг хушовоз хонандаси Б. Тўйчиев, бахши К. Эргашевнинг аския ва қўшиқларини кўпчилик маъқуллаб кутиб олди.

Қ. ОДИНАЕВ,
С. ИСМОИЛОВ.

ХАР ТЎҒРИДА

БУ ГАЛ ОМАД КЕЛМАДИ

◆ БУДАПЕШТ тасвирий санъат музейидан Рафаэль Сантининг «Мадонна» картинасини яна ўғирлаб кетишга уриниб кўришди.

Бир йил олдин «Труд» италиялик мафия аъзолари томонидан музей ўғирланганлигини ҳикоя қилган эди: ўша пайтда олтита қимматбаҳо асар, шу жумладан, Рафаэль асари ҳам ўғирлаб кетилган эди. Аммо ўғрилар Грецияда қўлга тушиб, картиналар Венгрияга қайтарилди. Бу гал Рафаэлнинг бутун дунёга машҳур асарини 18 ёшли венгер йигити — бирон жойда ҳам ишламайдиган Т. Добран ўғирламоқчи бўлди. У кечаси ўт ўчириш йўлаги орқали картиналар галереясига кирди. Бироқ шу ернинг ўзида у тўсиққа дуч келди. Ўғри музей томига чиққан вақтдаёқ электрон-ҳисоблаш машинаси соқчиларни бу воқеадан хабардор қилган эди.

Ҳозир мазкур иш юзасидан тергов олиб борилмоқда. Шунга қарамай, венгер газеталари ҳибсга олинган йигитнинг уйидан «аср ўғирликлари» ҳақида ҳикоя қилувчи венгер тилидаги ғарб саргузашт асарларининг кутубхонаси топилганлиги тўғрисида ёзмоқдалар. Шунинг учун, деб ёзади газеталар,— бозори чаққон китобларни кўп ўқиган ёш йигит мазкур жиноятга қўл урган бўлса, ажаб эмас.

◆ ◆

80 ТОННАЛИК ДИНОЗАВР

◆ АМЕРИКАНИНГ Нью-Мексика штатидаги Альбукерке шаҳридан 60 километр шимоли ғарбда қазилмалар олиб борилаётган пайтда динозавр суяклари чиқди. Уни энг катта динозавр қолдиғи деб ҳисобламоқдалар. Палеонтологлар динозавр думининг 8 та суяги ва битта қовурғасини қазиб олишга муваффақ бўлдилар. Уларнинг катталигидан динозаврнинг узунлиги 30—36 метр ва оғирлиги камида 80 тонна бўлиши керак, деб тахмин қилмоқдалар.

◆ ◆

САМОЛЁТ КЎЧАГА ҚЎНДИ

● БИР неча кун бурун Парижнинг Елисей майдони кимсасиз сокин эди. Бу ерда фильм суратга олинаётганди. Франция пойтахтининг бу машҳур магистралига олиб келадиган йўлларни полициячилар тўсиб қўйишган эди.

Маълумки, Париж 1992 йилда ёзги олимпиада ўйинларини ўтказишга ўз номзодини қўйган. Ана шу таклифни қўллаб-қувватловчи реклама лентаси тайёрланаётган эди. Камера олимпиада машъаласини олиб борувчи спортчини суратга олаётганда бирдан объективда бир моторли самолёт кўриниб қолди. Полиция ва одамларнинг кўзи ўнгида у Елисей майдонига қўнди. Альберт Метре деган собиқ қирувчи самолёт учувчиси бу билан Мароккода унинг иши кўрилганда йўл қўйилган юридик хатога қарши норозилигини билдирмоқчи бўлган. Газеталарнинг ёзишича, энди унинг иши Франция суд маъмурлари қўлига тушади.

«ТРУД» газетасидан.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИГА

II КВАРТАЛДА КЕЛГАН

БУЮРТМА ФИЛЬМЛАР

Маҳаллий аҳамиятга эга бўлган йўлларни тезкорлик билан қуриш.
Ёнувчи суюқликлар ва материаллардан фойдаланганда эҳтиёт бўлинг.

Қурувчилар учун ҳаракатчан бинолар.
Жаҳон қишлоқ хўжалик техникаси тараққиёти тенденциялари.

«Госкомсельхозтехника»нинг қурилиш ташкилотларида бригада пудрати.

Деталларни тиклаш бўйича ишлаб чиқаришни ташкил этиш.

Мева-сабзавот маҳсулотлари сақланадиган омборларни монтаж қилишни индустрлаш.

Шаҳар коммунал хўжалиги иши барқарорлигини ошириш.

Ўрдакчиликни интенсивлаш.
Менинг кўчам, менинг уйим.
Хандақсиз пластмасса дренаж.
Район агрохимия хизмати.
Минг вольтдан юқори кучланишдаги электр тармоқларини муҳофазалаш.

Ўз-ўзини ҳимоя қилиш медицина воситалари.
Ҳарбий билимлар тарғиботчиси.
Йиғма темир-бетон қурилишларида иссиқлик энергиясидан самарали фойдаланиш.

Куйбишевлик нефтчиларининг илғор тажрибаси.
Танишинг! Тезлик!
Рулда — маст.
Тишли узатгичлар ишлаб чиқариши.
Хўжаликда деҳқончилик системаси.
Оғир ва транспорт машинасозлигида илмий техника тараққиёти.

Қатъий қоида.

Нефть ва газ қудуқларини бурғулаш учун аталган винтли забой двигателлари.

Сибирь «Колос» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг иш тажрибаси.

Радиопередатчик билан ишлаганда эҳтиёт бўлинг!
Саноат юмушлари ва робот-техника комплекслари.
Пўлат резервуарларни монтаж қилишда хавфсизлик чоралари.

Корхонанинг меҳнатни муҳофаза қилиш комплекслари.
Кўмир гигантлари.
Электр қурилмаларини кўздан кечирганда хавфсизлик чоралари.

Чўкма тупроқли ерларда биноларнинг мустаҳкамлиги.
Коммунал-энергетика тармоқларида авария-тиклаш ишлари.

Йирик габаритли юкларни аралаш тартибда ташиш.
Мўмай рейс.
Умумий иш манфаатини кўзлаб
Ўта эҳтиёткор.
Ўз-ўзини ҳимоя қилишнинг медицина воситалари.

Нефтни қайта ишлаш заводларида ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш.

Менинг дўстим — автомобиль.

Оҳак уни ишлаб чиқаришини комплекс автоматлаштириш.

Граждан мудофааси бўйича объектив машқ.
Гражданлар саводини чиқариш дарслари.
Иссиқлик тармоқларига хизмат кўрсатиш хавфсизлиги.

Светофорни писанд этмади.
Тупроқни муҳофаза этиш технологияси учун комплекс машиналар.

Сув — иссиқлик таъминоти учун қуёш қурилмаси.
Минора типидаги қуёш электростанцияси.
Каллорияси паст бўлган кўмирлардан комплекс фойдаланиш.

Қишлоқларда электр қурилмаларини ёнғиндан сақлаш.
Теплицаларда сабзавотларни биологик ҳимоя қилиш.
Ёнғинга қарши тадбирларни бажаришда аҳолининг иштироки.

Ҳайдовчининг этикаси.
Қаршидан келувчи кўзни қамаштирди.
Қачонки ҳайдовчи толиқса.
Ўт билан ўйнашиш нималарга олиб келмайди.
Ёнғин фалокатига қарши.
Мураккаб зарарланиш ўчоғида.

МАРҲУМЛАРГА... «ТЎЛАНГАН НАФАҚАЛАР»

ФЕЛЬЕТОН

ЎРТА чирчиқлик бир танишимни «ўлди» деб эшитиб, оиласидан кўнгил сўрагани кетаётган эдим, йўлда иттифоқо ўша «марҳум»нинг ўзи билан учрашиб қолсам бўладими...

— Ё тавба! Юрагим орқага тортиб кетди.

— Менга қара, — дедим шошиб,— бу чиндан ҳам сенми, ўлмаганмидинг?

— Ийи, нафасингни иссиқроқ қил, — деди дўстим жаҳл билан, эс-ҳушинг жойидами, ўзи, бу мен, ахир!

Ўзимни босиб олгач, узр сўрадим:

— Мендан хафа бўлма, биродар, менга қолса юзга кир. Лекин...

— Нима, лекин, яна қанақа лекин?! Тутоқди дўстим, — тушунтирсангчи, нима гап ўзи?

— Районларингда социал-таъминот идораси борми?— сўрадим ундан.

— Ҳа, бор. Нимайди?

— Нимайди эмиш, аввал худди ана шу идорага бориб, ўзингнинг тирик юрганлигингга справка ол. Агар уларнинг ҳисоб-китобига ишонадиган бўлсак, тирикларнинг ҳаётлигига ҳам шубҳамиз бор...

Дўстимнинг баттар жаҳли чиқди.

— Йиғиштир, бунақа совуқ ҳазилни! Нима, социал-таъминот бўлимида тирик одамни ажалидан олдин ўлдириб, ё ўлиб кетганларни тирилтириб берадиган «сеҳргар» бормиди-ки, менинг тириклигимга шубҳа қилаcан?!

— Бўлмасачи, ҳамма гап ана шундада, — дедим мақсадга кўчиб. — Ишонавер, улар хоҳлашса истаган одамни «ўлди»га чиқариб қўйишлари, аллақачон дунёдан ўтган марҳумларни эса тириклар сафига қайтариб қўйишлари мумкин экан.

— Ё,алҳазар, — деди таажжубдан донг қотган дўстим ёқасини ушлаб, —ёшим шу ерга келиб ҳали бунақасини эшитмаган эдим. Бундан чиқди, «ҳамма нарсага даво бору, лекин ўлимга даво йўқ» деганлари бекор гап экан-да?

Дўстимни ортиқ хуноб қилмаслик учун асл муддаога кўчдим: район социал таъминот бўлимидаги баъзи «сеҳргар»ларнинг қилмишларини тўкиб солдим:

— Айтайлик, кекса бувинг ёки бирон қариндош-уруғинг вафот этишган. Улар ҳаётлигида қарилик ёки меҳнат стажлари бўйича нафақа олишармиди ахир, яъни пенсия?! Ҳа, баракалла, «сеҳр»нинг сири ҳам худди шу ерда. Марҳумлар аллақачон дафн этилгану, лекин улар ҳамон... тириклар рўйхатида... Ўз вақтида уларга тайинланган давлат нафақалари эса худди биз айтган социал-таъминот бўлимидаги икки юлғичнинг ҳамёнига тушган. Яъни тириклар тугул, ўлиб кетганлар ҳақига ҳам хиёнат қилишади. Нафсда, нафс.

— Оббо, нафсингга ўт тушгурлар-ей, бундан чиқди нафақа пулларини ўзлари олиб, савобини марҳумларга бағишлашар экан-да, а? Бунақа қабиҳликни энди эшитишим. Ким экан у бетовфиқлар? — ғазабдан дўстимнинг ранги оқарди.

— Номларини тилга олишга ҳам ҳазар қиламан, — дедим.— Лекин дўстим ҳам бўш келмади:

— Ўлганлар ҳақидан ҳам ҳазар қилмайдиган ўша ҳаромхўрлар ким экан, айт! Агар улар ўзимизнинг шу тўйтепалик бўлишса бир ҳисоб-китоб қилиб қўяйлик!

— Худди шундай; ҳазар қилишмаган, роппа-роса беш йилгача ўликлар ҳисобидан текин пул ишлашиб келган. Лекин ҳисоб-китобни тегишли органлар қилиб бўлишди. Исмларини билмоқчи бўлсанг: бири Қаримова Муҳтабар, 34 ёшда, иккинчиси Йўлдошева Зулхумор, униси 26 ёшда, Тўйтепа алоқа бўлимида оператор бўлиб ишлаган, Муҳтабар эса район социал-таъминот бўлимида бош бухгалтер экан.

Хуллас, иккаласи бир бўлиб, беш йил давомида 24 нафар марҳумнинг номига нафақа олиб, ўзлаштириб келишган. Бу етмаган шекилли, тириклар нафақасига ҳам чанг солишган. 18 нафар кишига тегишли нафақа пулларининг миқдорини икки баробар оширишиб, бир қисмини ўзлаштириб келишган. Қарабсанки, ҳашпаш дегунча марҳумларни «тирилтириб», улар номига ёзилган 14 минг сўмни ҳазм қилиб юборишибди.

Тўғри, улар қонун олдида жазоларини олишди-ю, лекин бу ерда бундан ҳам кўра оғирроқ, қаттиқроқ жазо — виждон азоби деган гап бор. Суд белгилаган жазо муддати ўтиб ҳам кетар, лекин марҳумлар номидан хиёнат қилишгача бориб етган, улар ҳақини еган деган таъна ва маломат виждонга тинчлик берармикан?

Суҳбатни оққа кўчирувчи
А. ШАЙХОВ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р. 08906. Б. 1701. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12